

๑
๓๓๒.๖๓๒
ป431๑

อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์
และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของภาคครัวเรือน

อ
332.632
ป431๑

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

F-3 ก.ธ. 2553

อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์
และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของภาคครัวเรือน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2553

S 372379

ปรัชญา เมืองสง. (2553). อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของภาคครัวเรือน. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552 และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ เกี่ยวกับปริมาณเงินออมของภาคครัวเรือน ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของภาคครัวเรือนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและดัชนีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสถิติและวิธีการวิเคราะห์ได้ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, อัตราผลตอบแทนและอัตราความเสี่ยงการออมและการลงทุนทางการเงิน

ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณการออมและสัดส่วนการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ. 2540 - 2552 ปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2540 - 2545 โดยมีปริมาณการลงทุนลดลง ในช่วง พ.ศ. 2546 - 2552 สัดส่วนของการลงทุนของภาคครัวเรือนต่อการลงทุนทั้งหมดผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง

อัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยร้อยละ 3.72 ซึ่งแตกต่างจากอัตราผลตอบแทนการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีแนวโน้มผันผวนอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ -5.72 ถึงร้อยละ 6.82 และมีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยร้อยละ 0.41 ความเสี่ยงของการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมีความเสี่ยงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.65 ซึ่งน้อยกว่าความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีแนวโน้มลดลงและมีความเสี่ยงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 6.05

คำสำคัญ การออมภาคครัวเรือน, การออมผ่านธนาคารพาณิชย์, การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์

THE RATE OF RETURNS AND RISKS OF HOUSEHOLDS SECTOR FROM SAVING
AND FINANCIAL INVESTMENT THROUGH COMMERCIAL BANKS
AND STOCK EXCHANGE OF THAILAND

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University

May 2010

Pruchya Muangsong. (2010). *The Rate of Returns and Risks of Households Sector From Saving and Financial Investment Trough Commercial Banks and Stock Exchange of Thailand*. Master's Project, M.Econ.(Managerial Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc.Prof. Dr. Pisamai Jarujittipant.

The objectives of this research were to study the quantity and saving ratios of household sector through commercial banks and investment through the Stock Exchange of Thailand (SET) in the year 1997-2009. The rate of returns and risk rate of household saving through commercial banks and investment through SET in the same period were also compared by using secondary data concerning quantity of money deposits in commercial banks, interest rate of 3-month of the fixed deposit, household investment through SET and the SET index data. The results showed that the quantities and the ratio of household sector saving through commercial banks have continuously increased since 1997. Investment of household sector of saving through SET had also had increased in 1997 – 2002 period and continuously decreased, especially in 2003-2009.

In the aspect of the return and risk rate from the household sector saving and investment. The return rates of household savings continuously decrease, with the 3.72 percent for the average return rate. This was different from the return rates through the SET which fluctuated in the range of -5.72 to 6.82 percent with the average return rate of 0.41 percents. Risk of household saving through commercial banks tended to increase and had the average risk rate of 0.65 which were lower than the decreasing risk of investment through the SET, with the average risk rate of 6.05 .

Keyword : Households sector from saving, Saving through commercial,
Investment trough Stock Exchange of Thailand

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการ
ลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของภาคครัวเรือน ของ ปรัชญา เมืองสง ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การจัดการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชัย จารุจิตติพันธ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

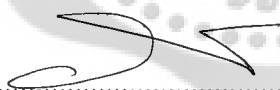
(รองศาสตราจารย์ ดร. อ้อทิพย์ ราชภูริเนียม)

คณะกรรมการสอบ

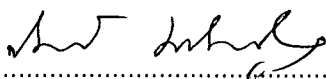
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชัย จารุจิตติพันธ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

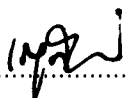
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ประพาฬ เพื่องฟูสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เรณู สุขารมณ์)

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศคุณูปการ

การจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากความอนุเคราะห์และความกรุณาอันดียิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาสีผล และอาจารย์ประพาพ เพื่องฟูสกุล ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ ตลอดจนให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ข้อคิดเห็น อันมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิภาพความรู้ให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ที่ให้คำปรึกษา ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ผู้ให้ทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และทำให้การทำสารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงอย่างดี

ปรัชญา เมืองสง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ทางการเงิน	15
ความหมาย แนวคิด การวัดอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออม ผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552	36
การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงการออมของภาคครัวเรือน ผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงพ.ศ. 2540 – 2552	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สังเขป ความมุ่งหมาย ความสำคัญของการวิจัยและขอบเขตวิจัย	67
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	70
 บรรณานุกรม	 71
 ภาคผนวก	 75
ผลการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือนในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552	 76
ผลการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือนในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552	 77
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	 78

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ปริมาณการออมของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2540 – 2548.....	1
2 วัตถุประสงค์ของการออมของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2536 และ	3
3 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ระหว่าง พ.ศ. 2540 – 2550	4
4 ปริมาณ สัดส่วน และการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือน ผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552	38
5 ปริมาณ สัดส่วน และการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนของภาคครัวเรือน ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540-2552	40
6 สัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณ การลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	42
7 อัตราผลตอบแทน อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนและความเสี่ยงของภาค ครัวเรือนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540 – 2552	45
8 อัตราผลตอบแทน อัตราการผลตอบแทนเฉลี่ยและความเสี่ยงของภาคครัวเรือน จากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552 แยกรายไตรมาส	46
9 อัตราผลตอบแทน อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนและความเสี่ยงของภา ครัวเรือน จากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2540 – 2552.....	55
10 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทน และความเสี่ยง ของภาคครัวเรือนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540 – 2552 แยกรายไตรมาส	56
11 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน ความเสี่ยง ภาคครัวเรือนของการออม ผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	64
12 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ครัวเรือนได้รับจากการออมผ่าน ธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552	65
13 การเปรียบเทียบความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 อัตราผลตอบแทนจากธนาคารพาณิชย์และตลาดหลักทรัพย์	5
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
3 เส้นฟังก์ชันการออม	12
4 การกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต	13
5 เส้นนักลงทุนที่หลีกเลี่ยงความเสี่ยง	19
6 เส้นนักลงทุนที่ชอบความเสี่ยง	20
7 เส้นนักลงทุนที่ไม่สนใจความเสี่ยง	20
8 แสดงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงและผลตอบแทน.....	21
9 ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์และการออมของภาคครัวเรือน ผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552	39
10 ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือน ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540-2552	41

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การออมและการลงทุนเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการออมจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความสามารถในการลงทุนของประเทศและจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจในระยะยาว ดังนั้นการที่ประเทศจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจจึงจำเป็นต้องอาศัยการออมจากภาคต่าง ๆ ในสังคม ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ เพื่อที่จะสนับสนุนการลงทุนและการสะสมทุนในอนาคต เมื่อพิจารณาโครงสร้างการออมของประเทศไทยพบว่าการออมของภาคเอกชนมีปริมาณและสัดส่วนการออมที่มากกว่าการออมภาครัฐ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ปริมาณการออมของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2540 – 2548

หน่วย : พันล้านบาท (ร้อยละ)

ปี	การออมสุทธิภาคเอกชน			การออมสุทธิภาครัฐ			การออมสุทธิ
	ภาคครัวเรือน	ภาคธุรกิจ	รวม	ภาครัฐบาล	ภาครัฐวิสาหกิจ	รวม	
2540	296.99 (31.82)	137.82 (14.77)	434.81 (46.59)	410.82 (44.02)	87.69 (9.39)	498.51 (53.41)	933.32 (100)
2541	470.3 (59.46)	111.32 (14.08)	581.61 (73.54)	229.72 (29.04)	-20.4 (-2.58)	209.32 (26.46)	790.93 (100)
2542	420.27 (60.58)	90.58 (13.05)	510.84 (73.63)	139.79 (20.15)	43.16 (6.22)	182.95 (26.37)	693.79 (100)
2543	367.83 (44.87)	250.40 (30.55)	618.23 (75.42)	140.30 (17.12)	61.21 (7.46)	201.51 (24.58)	819.74 (100)
2544	274.74 (34.71)	259.95 (32.84)	534.69 (67.55)	154.16 (19.48)	102.70 (12.97)	256.86 (32.45)	791.55 (100)
2545	214.53 (24.57)	270.5 (30.97)	485.02 (55.54)	220.05 (25.20)	168.19 (19.26)	388.24 (44.46)	873.26 (100)
2546	250.00 (25.02)	293.88 (29.40)	543.88 (54.42)	314.16 (31.43)	141.40 (14.15)	455.56 (45.58)	999.43 (100)

ตาราง 1 (ต่อ)

ปี	การออมสุทธิภาคเอกชน			การออมสุทธิภาครัฐ			การ
	ภาค	ภาค	รวม	ภาค	ภาค	รวม	ออม
	ครัวเรือน	ธุรกิจ		รัฐบาล	รัฐวิสาหกิจ		สุทธิ
2547	323.35	354.8	678.15	327.71	145.78	473.49	1,151.64
	(28.08)	(30.81)	(58.89)	(28.46)	(12.65)	(41.11)	(100)
2548	349.64	370.7	720.35	377.49	122.49	499.99	1,220.33
	(28.65)	(30.38)	(59.03)	(30.93)	(10.04)	(40.97)	(100)
2549	423.53	295.41	718.94	470.31	163.36	633.67	1,352.61
	(31.31)	(21.84)	(53.15)	(34.77)	(12.08)	(46.85)	(100)
2550	661.12	384.72	1045.84	387.4	193.73	581.13	1,626.97
	(40.64)	(23.65)	(64.29)	(23.81)	(11.90)	(35.71)	(100)
2551	675.80	403.79	1079.59	304.69	194.88	499.57	1,579.16
	(42.79)	(25.57)	(68.36)	(19.29)	(12.34)	(31.64)	(100)

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลของ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2552

เมื่อพิจารณาการออมของภาครัฐแล้วจะพบว่าเป็นการออมขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่ได้มุ่งแสวงหาผลตอบแทนเป็นหลัก ในส่วนของการออมของภาคเอกชนนั้น พบว่ามีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ โดยคงคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ ดังข้อมูลในตาราง 2 ซึ่งแสดงถึงวัตถุประสงค์ของการออมจากการสำรวจพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือน พ.ศ. 2541 ของธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าครัวเรือนมีการออมเงินกับสถาบันการเงิน นอกจากวัตถุประสงค์เพื่อเก็บไปไว้ใช้จ่ายยามเจ็บป่วยหรือยามชราแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหวังผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ยคิดเป็นร้อยละ 13.4 ของวัตถุประสงค์รวมในการออม ซึ่งสูงขึ้นจากเดิมใน พ.ศ. 2536 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 7.7 ของวัตถุประสงค์รวมในการออม และเป็นการชี้ให้เห็นว่าในระยะยาวแล้วผู้ออมเริ่มคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมเพิ่มขึ้น

ตาราง 2 วัตถุประสงค์ของการออมของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2536 และ 2541

หน่วย: ร้อยละ

วัตถุประสงค์ของการออม	2536	2541
1. เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายเจ็บป่วยหรือยามชรา	29.40	42.50
2. เพื่อการศึกษา	21.30	16.50
3. เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	17.90	15.80
4. เพื่อต้องการดอกเบี้ย	7.70	13.40
5. ซื้อทรัพย์สินอื่น ๆ	6.10	3.40
6. เพื่อกิจกรรมทางศาสนา/ประเพณี	3.00	0.80
7. เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน	2.50	5.10
8. อื่น ๆ	12.10	2.80
รวม	100.00	100.00

ที่มา: การสำรวจพฤติกรรมกรรมการออมภาคครัวเรือน ปี 2541 โดยธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากวัตถุประสงค์ของการออมของภาคครัวเรือนพบว่าส่วนหนึ่งเป็นการออมเพื่อต้องการอัตราดอกเบี้ยโดยมีการออมเงินกับธนาคารพาณิชย์ในลักษณะเงินฝากประเภทต่างๆ (ตาราง 3) เมื่อพิจารณาอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจะพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีการลดต่ำลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2546 จึงได้มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงอีก ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยปรับลดลงครั้งหนึ่งเมื่อเทียบกับสิ้น พ.ศ. 2545 ที่ผ่านมา โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ลดลงจากร้อยละ 1.5 เป็นร้อยละ 0.75 ใน พ.ศ. 2546 และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3-12 เดือนลดลงจากอัตราร้อยละ 1.75-2.00 เหลือเพียงร้อยละ 1.00 เท่านั้น ส่วนพ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2549 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีการปรับตัวสูงขึ้น หากพิจารณาถึงภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 ของผลตอบแทนเงินฝากจึงทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงติดลบหรืออีกนัยหนึ่งหมายถึงผลตอบแทนของเงินฝากที่อยู่ในธนาคารพาณิชย์มีมูลค่าลดลง ดังตาราง 3

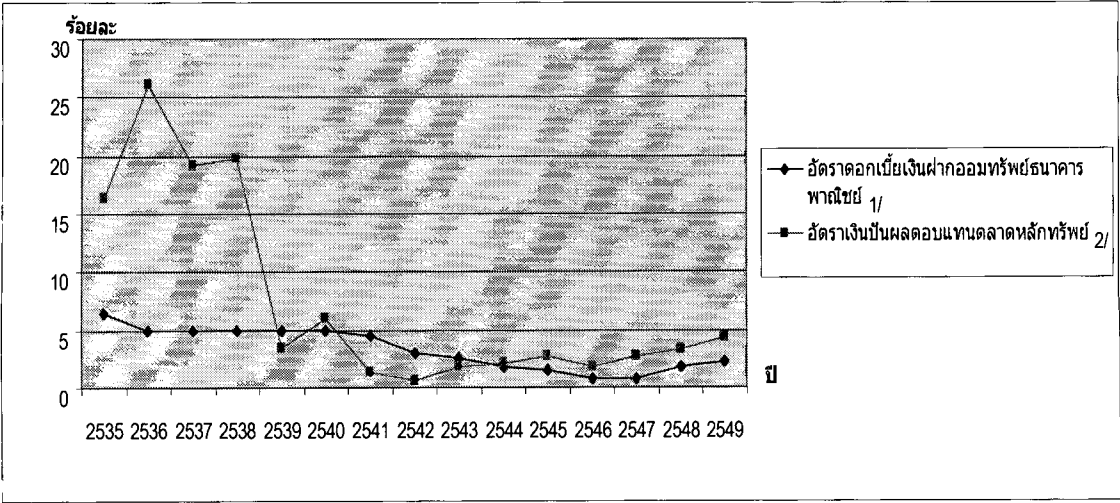
ตาราง 3 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ระหว่าง พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย : ร้อยละ

(ณ สิ้นงวด)	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
									0.75-	0.75-	0.75-
ออมทรัพย์	5.00	4.50	3.00	2.50	1.75	1.50	0.75	0.75	3.00	4.14	4.25
ประจำ 3									2.00-	3.10-	3.25-
เดือน	10.75	6.00	3.75	3.00	2.25	1.75	1.00	1.00	3.00	4.41	4.50
ประจำ 6									2.25-	3.35-	3.25-
เดือน	10.75	6.00	3.75	3.00	2.375	1.75	1.00	1.00	3.25	4.43	4.50
ประจำ 12									2.50-	3.79-	4.00-
เดือน	11.5	6.00	4.125	3.50	2.875	2.00	1.00	1.00	3.50	4.72	4.75
			4.25-		3.25-		1.25-	1.25-	3.25-	4.35-	4.50-
ประจำ 2 ปี	n.a.	n.a.	5.00	4.00	3.50	2.75	1.50	1.50	3.75	4.62	4.75
							1.50-	1.50-	3.75-	4.39-	4.50-
มากกว่า 2 ปี	n.a.	n.a.	n.a.	5.00	4.00	3.00	2.00	2.00	4.00	4.62	4.75

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551

เนื่องจากการลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ทำให้ผู้ฝากเงินมีผลตอบแทนหรือรายได้จากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดน้อยลง หากผู้ออมมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหวังอัตราดอกเบี้ยหรืออัตราผลตอบแทนจากการออม ย่อมแสวงหาผลตอบแทนจากแหล่งอื่นที่จะสามารถให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการฝากเงินไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ เช่น การออมผ่านการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการออมแม้จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่สูงกว่าเนื่องจากให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการออมที่ธนาคารพาณิชย์ หากพิจารณาจากภาพประกอบ 1 จะเห็นได้ว่าในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2539 อัตราเงินปันผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ให้ผลตอบแทนที่สูงแต่ก็มีความผันผวนที่สูงด้วยเช่นกัน ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าแต่ก็มีความผันผวนน้อยกว่าเช่นกัน แต่หลังจากปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมาพบว่าอัตราเงินปันผลของตลาดหลักทรัพย์อยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์แต่หลังจากปี พ.ศ. 2544 - 2549 อัตราเงินปันผลของตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

ภาพประกอบ 1 อัตราผลตอบแทนจากธนาคารพาณิชย์และตลาดหลักทรัพย์

ที่มา: 1/ ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2549 2/ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2549

การที่อัตราผลตอบแทนในการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความแตกต่างกัน อาจจะเนื่องมาจากความเสี่ยงในการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความแตกต่างกัน การที่ผลตอบแทนที่ต่างกันส่วนหนึ่งน่าจะมาจากความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาวเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงเพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรเงินเพื่อแสวงหาผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ออมภาคครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม ย่อมเป็นประโยชน์ต่อครัวเรือนในการที่จะบริหารเงินและตัดสินใจในการแสวงหาผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ.2540 - 2552

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ประกอบการตัดสินใจของภาคครัวเรือน ในการแสวงหาผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมการออมของภาคครัวเรือน

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้การศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณเงินออมของภาคครัวเรือน ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ใน พ.ศ. 2540 - 2552 ซึ่งจัดเก็บรวบรวมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2540 - 2553 และข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของภาคครัวเรือนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2540 - 2552 ซึ่งจัดเก็บรวบรวมโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2540 - 2553

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรหรือประเด็นที่วิเคราะห์ประกอบด้วย

อัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

ซึ่งพิจารณาจาก

1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ (อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน)
2. อัตราผลตอบแทนของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรายไตรมาส)

ความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ในช่วง พ.ศ. 2540 -2552 ซึ่ง

พิจารณาจาก

3. ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ (ความเสี่ยงของการออมประเภทฝากประจำ 3 เดือน)
4. ความเสี่ยงของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ความเสี่ยงของการลงทุนในหุ้นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ข้อตกลงเบื้องต้น

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และขจัดปัญหาบางประการในด้านข้อมูล จึงมีข้อสมมติและข้อจำกัดในการศึกษาดังนี้คือ

1. การศึกษาผลตอบแทนและความเสี่ยงจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะพิจารณาเฉพาะผลตอบแทนและความเสี่ยงจากหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะลงทุนเป็นรายไตรมาส โดยซื้อหุ้นในวันแรกของไตรมาสและจะขายไปในวันสิ้นสุดของไตรมาส
3. ความเสี่ยงของการออมในแต่ละรูปแบบนั้นจะทำการคำนวณจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การออม หมายถึง รายได้ส่วนที่สามารถใช้จ่ายได้จริงแต่ไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อการบริโภคซึ่งวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงิน โดยแบ่งเป็นการออมไว้ที่สถาบันการเงินในรูปแบบเงินฝากประเภทต่าง ๆ และการออมในรูปของเครื่องมือทางการเงินซึ่งได้แก่ การออมในรูปของหุ้นสามัญ
2. อัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับต่อจำนวนเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย
3. อัตราผลตอบแทนของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง ร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับต่อจำนวนเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแต่ละช่วงเวลาซึ่งพิจารณาจากร้อยละของการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาในปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมากำหนด
4. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน หมายถึง ค่าตอบแทนที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องจ่ายให้กับผู้ฝาก เนื่องจากได้นำเงินของผู้ฝากไปใช้ประโยชน์ โดยมีการสัญญาว่าจะชำระให้ในวันที่กำหนด
5. หุ้นสามัญ หมายถึง ตราสารหรือเอกสารที่บริษัทออกให้แก่ผู้ถือหุ้นเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของบริษัทผู้ออกหุ้น ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับจะอยู่ในรูปของเงินปันผล

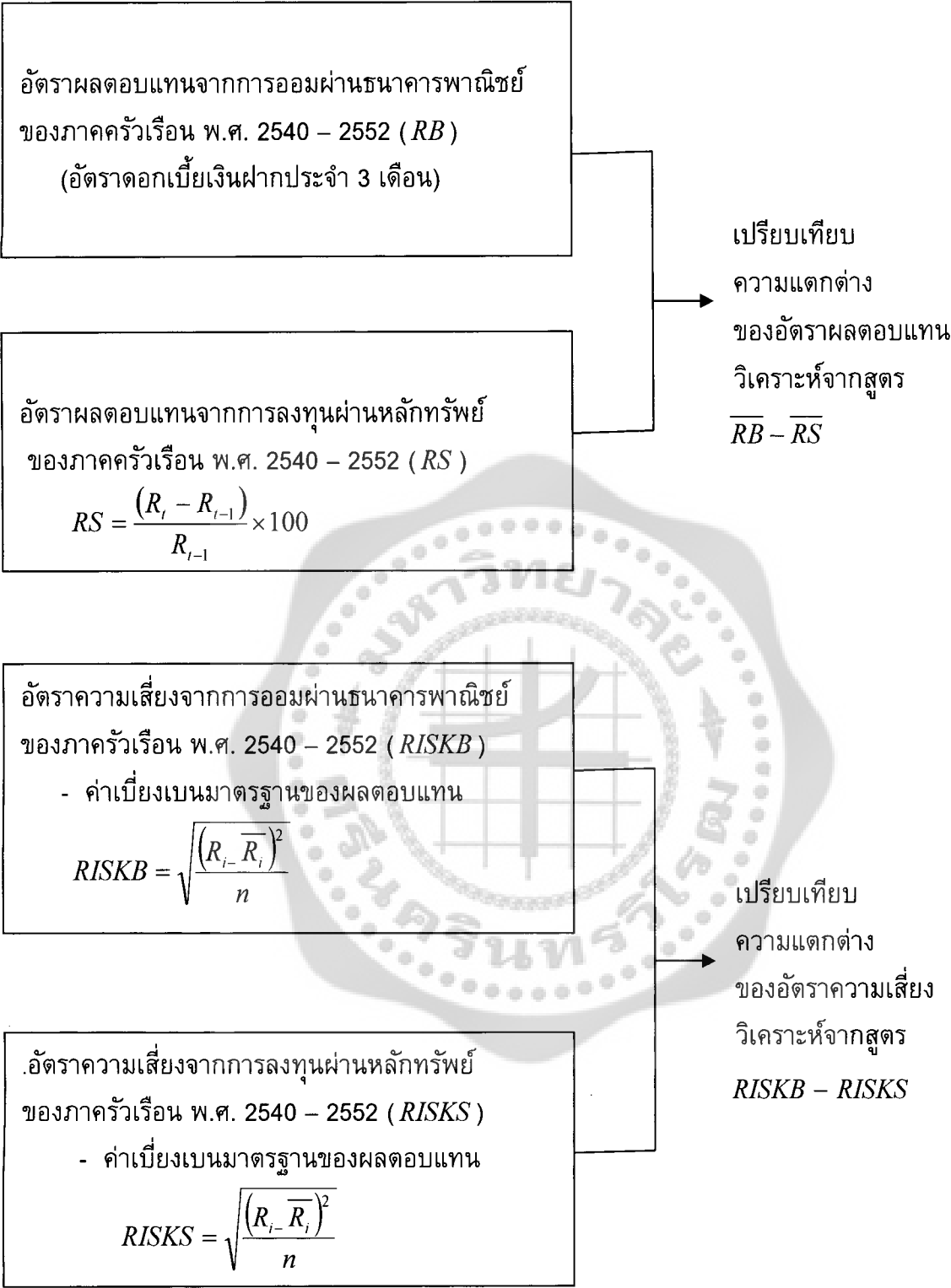
6. ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการออมหรือการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น จริง

7. การลงทุนในหลักทรัพย์ หมายถึง การซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการซื้อหุ้นในรูปของส่วนเกินราคา

8. ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันได้กำหนดไว้ และผู้รับฝากสามารถใช้ประโยชน์จากเงินนั้น เช่น การให้กู้ยืม ซื้อขายหรือเก็บเงินตามตัวเงิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการวิจัยในครั้งนี้กระทำโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการทางเศรษฐศาสตร์การเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องการวิเคราะห์ปริมาณและสัดส่วนการออม การวิเคราะห์ผลตอบแทนและการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการออมและการลงทุนในหลักทรัพย์ทางการเงิน เพื่อมุ่งศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552 และเพื่อวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2552 ดังสรุปเป็นกรอบแนวคิดในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอัตราผลตอบแทนของเงินฝากธนาคารพาณิชย์และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังสรุปได้ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม
 - 1.1 ความหมาย รูปแบบและผลตอบแทนจากการออม
 - 1.2 ทฤษฎีการออม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ทางการเงิน
 - 2.1 การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์
 - 2.2 ทฤษฎีความเสี่ยง
3. ความหมาย แนวคิด การวัดอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงในการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

1.1 ความหมาย รูปแบบ ของการออม

การออม (สุทธิย์ พินุลทิพย์, 2538) หมายถึง รายได้ส่วนที่เก็บออมไว้หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ การออมนั้นไม่ได้มีเฉพาะรายได้ที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายในการบริโภคเท่านั้น แต่รายได้ส่วนที่เหลือนั้นสามารถเก็บในรูปทรัพย์สินต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2536)

1.1.1 การออมในรูปสินทรัพย์ถาวร เป็นการออมโดยนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคไปใช้จ่ายโดยการซื้อสินทรัพย์ถาวร (real assets) มาถือไว้ โดยวัตถุประสงค์ของการถือทรัพย์สินถาวรมานั้น ๆ อาจจะแตกต่างกันไป การถือครองทรัพย์สินประเภทนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีสภาพคล่องต่ำแต่ในขณะเดียวกันการถือครองทรัพย์สินกลุ่มนี้บางประเภทก็สามารถให้ผลตอบแทนได้เช่นกัน สำหรับทรัพย์สินที่ครัวเรือนนิยมถือไว้ ได้แก่ ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้างที่อยู่อาศัย

1.1.2 การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงิน เป็นรูปแบบหนึ่งของการออมซึ่งเป็นการเก็บเงินออมไว้เป็นทรัพย์สินทางการเงิน (finance assets) โดยเหตุผลของการออมไว้ในรูปทรัพย์สินทางการเงิน ก็แตกต่างออกไป เช่น สภาพคล่องสูงเนื่องจากสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย มีความเสี่ยงน้อย เป็นต้น ซึ่งการออมในลักษณะนี้สามารถทำได้หลายวิธีคือ เช่น

1.1.2.1 การออมในรูปสินทรัพย์ทางการเงินในระบบ หมายถึงการออมโดยการถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมาย ตลาดการเงินในระบบจะเป็น

แหล่งการเงินที่มีการดำเนินงานโดยสถาบันการเงินต่าง ๆ ภายในขอบเขตของกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์จะแตกต่างกันไปตามประเภทของสถาบันตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ ซึ่งตลาดการเงินในระบบนี้จะประกอบไปด้วยตลาดเงินและตลาดทุน โดยตลาดเงิน ในระบบมีสถาบันการเงินเป็นศูนย์กลางในการระดมเงินออมจากครัวเรือนซึ่งถือเป็นแหล่งที่มาของเงินทุน (source of funds) และนำเงินทุนไปปล่อยให้กับผู้ยืมแก่ผู้ขาดแคลนเงินในระยะสั้น (short-term and temporary financing) ลักษณะเด่น ของตลาดเงิน คือ ทุกกิจกรรมเป็นการกู้ยืมผ่านตัวกลาง และระยะเวลาการกู้ยืมสั้น ไม่เกิน 1 ปี ส่วนตลาดทุนเป็นศูนย์กลางการกู้ยืมและให้เงินกู้ยืมระยะยาว โดยมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่าหนึ่งปี เช่น การซื้อขายพันธบัตร หุ้นกู้ และหุ้นสามัญ ซึ่งตลาดเงินและตลาดทุนที่อยู่ในตลาดการเงินนั้นมีความแตกต่างกันหลายประการคือ ความแตกต่างทางด้านระยะเวลา ความเสี่ยง ประเภทของสถาบันในตลาด เป็นต้น รูปแบบการออมประเภทนี้ได้แก่

(1) เงินสดในมือ เป็นการออมที่ต้องการสภาพคล่องสูงสุดแม้ว่าจะไม่มีผลตอบแทน และอาจเกิดความเสี่ยงจากการสูญหาย การเปลี่ยนแปลงค่าเงิน

(2) เงินฝากที่สถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น แม้ว่าการออมผ่านสถาบันการเงินเหล่านี้จะไม่มีสภาพคล่องเท่ากับการถือเงินสด แต่การออมในรูปแบบนี้จะได้รับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ย หรือเงินปันผล โดยไม่มีความเสี่ยงจากการสูญหาย

1.1.2.2 การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินนอกระบบ หมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในความคุ้มครองของกฎหมาย หรือกฎหมายจะให้ความคุ้มครองได้ยาก ตลาดการเงินนอกระบบจะเกิดจากความต้องการของสังคมที่ต้องการกู้ยืมเงินมากกว่าที่สถาบันการเงินจะสามารถให้ได้ และผู้กู้ยืมขาดคุณสมบัติ ประกอบกับสถาบันการเงินมีจำนวนจำกัดไม่กระจายไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างทั่วถึงได้จึงต้องทำการกู้ยืมจากตลาดการเงินนอกระบบนอกจากนั้น บางกลุ่มอาจจะขาดหลักทรัพย์ที่จะนำไปค้ำประกันการกู้ยืม จึงต้องอาศัยการเข้าร่วมในธุรกิจเงินแชร์ที่ต้องไว้นื้อเชื่อใจกัน เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ต้องพึ่งสถาบันการเงินนอกระบบกันมากเนื่องมาจากตลาดการเงินนอกระบบไม่มีระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ย่งยาก สามารถดำเนินกิจกรรมได้รวดเร็วทันเวลา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็มีความเสี่ยงของการดำเนินธุรกรรมการเงินที่สูงมาก จะเห็นได้ว่าจากปัจจัยนี้จึงส่งผลทำให้ตลาดการเงินนอกระบบจึงมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงที่สูงเช่นกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ตลาดการเงินนอกระบบเป็นตลาดผูกขาด อย่างไรก็ตามตลาดการเงินนอกระบบก็ยังแพร่หลายทั้งในเมืองและชนบท ลักษณะบางประการที่สามารถสังเกตได้ง่ายก็คือผู้ให้กู้ยืมและผู้ขอกู้ยืมส่วนใหญ่ เป็นบุคคลธรรมดาไม่มีหลักเกณฑ์หรือระเบียบในการปฏิบัติ การกู้ยืมไม่มีหลักฐานที่แน่นอน ไม่มีการบันทึกรายการสินเชื่อที่แน่นอน มีความเสี่ยงและผลตอบแทนสูง

1.2 ทฤษฎีการออม

ความหมายของการออม (Saving) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

นักทวัน อัตรเสน (2521: 1) กล่าวว่า การออม (Saving) คือ รายได้ส่วนที่เกินจากรายจ่ายที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค นั่นคือการที่บุคคลใดไม่ได้นำเอารายได้ทั้งหมดไปใช้จ่ายบริโภคแต่กันเงินส่วนหนึ่งไว้ต่างหาก

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถที่จะสรุปหมายหมายได้ว่า การออม หมายถึง การสละการบริโภคจากรายได้ปัจจุบันเพื่อการบริโภคในอนาคต เท่ากับว่าการออมนั้นมีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการนำเงินออมไปลงทุนเพื่อให้มีรายได้มากขึ้นในอนาคต ดังนั้นการออมส่วนบุคคลหรือการออมของครัวเรือนจึงเป็นการออมจากส่วนหนึ่งของรายได้ ซึ่งผู้ออมยังไม่พอใจที่จะบริโภคสินค้าและบริการในระยะเวลาที่กำหนด หากแต่จะขยายระยะเวลานั้นออกไปจนกว่ารายรับจะมีส่วนสัมพันธ์กับการลงทุนจากรายได้นั้น

ฟังก์ชันการออม (The Saving Function) (ภาคภูมิ มะลิวัลย์, 2550)

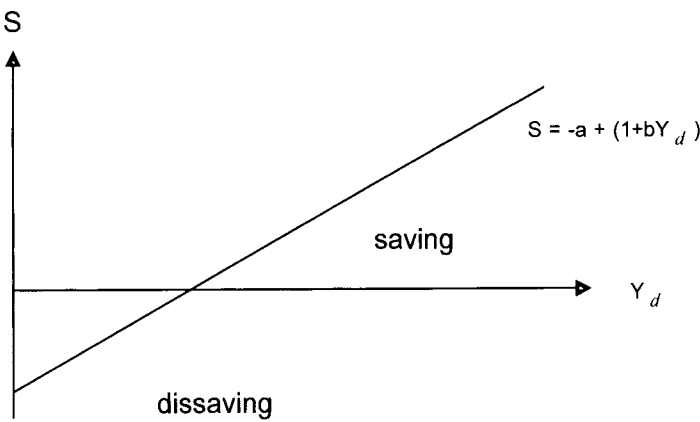
การออมหรือการออมทรัพย์ของครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของครัวเรือนอย่างมาก ส่วนที่เหลือจากการบริโภคจึงค่อยเก็บหากพิจารณาดูจะพบว่าการออมเปรียบเป็นส่วนรั่ว (leakage) ของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้หรือกระแสเงินเข้าในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแสเงินออกในช่วงเวลานั้น เนื่องจากมีเงินบางส่วนถูกเก็บออมไว้ไม่ได้ใช้จ่ายออกไป ทั้งนี้สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง ค่าใช้จ่าย และปริมาณการออมได้ ดังนี้

$$Y_d = C + S$$

หรือ $S = Y_d - C$

โดย $S = \text{การออม}$

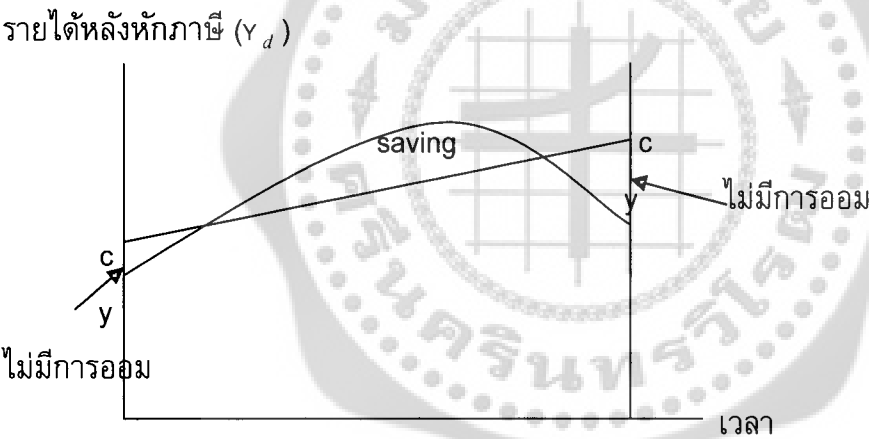
เส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินออมกับระดับรายได้ต่าง ๆ กันก็คือ เส้นฟังก์ชันการออมหรือเส้นการออม

ภาพประกอบ 3 เส้นฟังก์ชันการออม

เส้นฟังก์ชันการออมจะแสดงให้เห็นว่าการออมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายได้หลังหักภาษี แต่เมื่อระดับรายได้หลังหักภาษีเท่ากับศูนย์การออมจะเท่ากับ $-a$ นั่นคือการ ออมติดลบ ต่อเมื่อระดับรายได้หลังหักภาษีเพิ่มขึ้นแล้ว การออมจึงเพิ่มขึ้นตาม แต่จะเพิ่มขึ้นเป็น สัดส่วนที่น้อยกว่า นอกจากฟังก์ชันการออมจะแสดงให้เห็นถึงความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม นั่น คือจะทำให้ทราบว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ครวเรือนจะทำการเก็บออมไว้เท่าไร ซึ่งให้เห็นถึง พฤติกรรมในการจัดสรรรายได้ไปในการออมของครัวเรือน ซึ่งอาจต่ำกว่า เท่ากับ หรือมากกว่า รายได้หลังหักภาษีที่เพิ่มขึ้นก็ได้

จะเห็นได้ว่าการออมยังมีความสัมพันธ์กับวงจรชีวิตของบุคคล โดยในช่วงชีวิตของบุคคล ขณะที่มียาุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อ บุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีกครั้ง หมายความว่าในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมี รายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพฤติดนเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของ ชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลาย ของชีวิต เงินสะสมส่วนนี้ก็คือส่วนของเงินออมนั่นเอง

ภาพประกอบ 4 การกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต

- พฤติกรรมการออมของครัวเรือนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 7 ประการ คือ
1. สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ เมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้นใน อัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นโดยระบบเศรษฐกิจที่เติบโตส่งผลให้ครัวเรือนมีความสามารถที่จะออม สูงขึ้น
 2. ตัวแปรด้านการพึงพิง ครัวเรือนที่มีบุคคลต้องอุปการะเลี้ยงดูทำให้รายจ่ายของครัวเรือน เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การออมลดลง

3. สมมติฐานวัฏจักรชีวิต บุคคลขณะที่มีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีกครั้ง หมายความว่าในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพัตินเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลายของชีวิต

4. อาชีพ อาชีพที่มีรายได้แน่นอนหรือเป็นเจ้าของกิจการ หรือกลุ่มทุนจะมีการออมที่มากกว่ากลุ่มอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน เช่น กรรมกร

5. เขตชนบทและเขตเมือง ความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์หรือภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งนี้เพราะว่าปัจจัยที่กำหนดความสามารถ สิ่งจูงใจ และโอกาสในการออมแตกต่างกัน

6. ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีวินัยในการใช้จ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในรายจ่ายรวม ทำให้ครัวเรือนสามารถออมได้มากขึ้น

7. อื่นๆ นอกจากพฤติกรรมการออมจะถูกกำหนดโดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังถูกกำหนดจาก

1) ความอยากออมหรือค่านิยม เป็นการสร้างและปลูกฝังวัฒนธรรมการออม ดังเช่น ในประเทศญี่ปุ่น

2) ความสะดวกที่จะออม คือบริการต่างๆ ความหลากหลายของสถาบันการเงินและสาขาที่เปิดบริการ ทำให้ผู้ที่ประสงค์จะออมเกิดความสะดวกที่จะออมมากขึ้น

3) สิ่งจูงใจในการออม คือ ผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่จะรับจากการออม เช่น มาตรการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี อัตราดอกเบี้ยสร้างแรงจูงใจในการออม

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดความหมาย และรูปแบบการวิจัยดังนี้

การออม คือ รายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายและเป็นรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงซึ่งไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อซื้อสินค้าและบริการเพื่อการบริโภคปัจจุบัน

จากแนวคิดและทฤษฎีด้านการออมที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าอัตราผลตอบแทนของการออมในแต่ละรูปแบบมีผลต่อความต้องการออมดังนั้นในการศึกษานี้จึงพิจารณาอัตราผลตอบแทนของการออมเป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ทางการเงิน

2.1 การลงทุนในหลักทรัพย์

การลงทุนในหลักทรัพย์เป็นการซื้อสินทรัพย์ (Asset) ในรูปของหลักทรัพย์ (Securities) เช่น พันธบัตร (Bond) หุ้นกู้ หรือ หุ้นทุน (Stock) การลงทุนในลักษณะนี้เป็นการลงทุนทางอ้อมซึ่งแตกต่างจากการลงทุนของธุรกิจ ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์จะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลซึ่งขึ้นอยู่กับหลักทรัพย์ที่ลงทุน นอกจากนี้ผู้ลงทุนอาจได้ผลตอบแทนอีกลักษณะหนึ่ง คือ กำไรจากการขายหลักทรัพย์ (Capital gain) ขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ (Capital loss) อัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้จากการลงทุนเรียกว่า Yield ซึ่งไม่ได้หมายถึงอัตราดอกเบี้ย หรือเงินปันผลที่ได้รับเพียงอย่างเดียว แต่ได้คำนึงถึงกำไรจากการขายหลักทรัพย์หรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น Yield ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความเสี่ยง (Risk) ของหลักทรัพย์ลงทุนนั้นๆ โดยปกติแล้วผู้ลงทุนพยายามเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง

จุดมุ่งหมายในการลงทุนของผู้ลงทุนแตกต่างกันไประหว่างผู้ลงทุนแต่ละท่าน ผู้ลงทุนบางท่านลงทุนเพื่อหวังรายได้ บางท่านหวังได้กำไรจากการขายหลักทรัพย์ และบางท่านอาจต้องการได้ทั้งสองอย่าง ดังนั้น ผู้ลงทุนแต่ละท่านต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนของตนเอง

ผู้ลงทุนต่างก็มีจุดมุ่งหมายการลงทุนของตนเองตามความต้องการและภาวะแวดล้อมของผู้ลงทุน ซึ่งพอจะแบ่งจุดมุ่งหมายดังกล่าวในลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้

1. ความปลอดภัยของเงินลงทุน (Security of principal) การลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีเวลากำหนดคืนเงินต้นจำนวนแน่นอน ซึ่งได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ และหุ้นบุริมสิทธิที่มีกำหนดเวลาไถ่ถอนของบริษัทที่มั่นคงก็อยู่ในความหมายนี้ การลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทที่มีฐานะมั่นคง

2. เสถียรภาพของรายได้ (Stability of income) ผู้ลงทุนมักจะลงในหลักทรัพย์ที่ให้รายได้สม่ำเสมอ ซึ่งผู้ลงทุนสามารถวางแผนการใช้เงินทุนได้ว่า เขาจะนำรายได้ที่ได้นี้ไปใช้เพื่อการบริโภคหรือเพื่อลงทุนใหม่ต่อไป

3. ความมั่งคั่งของเงินลงทุน (Capital growth) การลงทุนในหุ้นของบริษัทที่กำลังขยายตัว (Growthstock) จะก่อให้เกิดการงอกเงยของเงินทุนได้ดี ซึ่งผู้ลงทุนสามารถเพิ่มมูลค่าของเงินทุนโดยการนำดอกเบี้ยและเงินปันผลที่ได้รับจากการลงทุนมาลงทุนใหม่

4. ความคล่องตัวในการซื้อขาย (Marketability) หลักทรัพย์ที่สามารถซื้อหรือขายได้ง่ายและรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับราคา ขนาดของตลาดหลักทรัพย์ที่หุ้นนั้นจดทะเบียน ขนาดของบริษัท ผู้ออกหลักทรัพย์ จำนวนผู้ถือหุ้น และความสนใจที่ประชาชนทั่วๆ ไปมีต่อหุ้นนี้

5. ความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที (Liquidity) เมื่อหลักทรัพย์ที่ลงทุนมี Liquidity สูง ความสามารถในการหากำไร (Profitability) ย่อมลดลง ผู้ลงทุนต้องการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มี Liquidity หรือหลักทรัพย์ที่ใกล้เคียงกับเงินสด ก็เพราะหวังไว้ว่า หากโอกาสลงทุนที่น่าดึงดูดใจมาถึง เขาจะได้มีเงินพร้อมที่จะลงทุนได้ทันที การจัดการสำหรับเงินทุนส่วนนี้ ผู้ลงทุนอาจแบ่งสรรปันส่วนจากเงินลงทุนเพื่อการนี้โดยเฉพาะ หรืออาจใช้เงินปันผลหรือดอกเบียที่ได้รับมาเพื่อซื้อหุ้นใหม่ดังกล่าวก็ได้

6. การกระจายเงินลงทุน (Diversification) วัตถุประสงค์ก็ต้องการกระจายความเสี่ยง แผนการกระจายความเสี่ยงลงทุนในหลักทรัพย์กระทำได้ ลงทุนผสมระหว่างหลักทรัพย์ที่มีหลักประกันในเงินลงทุน และมีรายได้จากการลงทุนแน่นอนกับหลักทรัพย์ที่มีรายได้และราคาเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามภาวะธุรกิจ เลือกลงทุนในหลักทรัพย์หลายๆ อย่างปนกันไป หรือลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจที่มีความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ เพื่อลดความเสี่ยงเรื่องภัยธรรมชาติ หรือลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจที่มีลักษณะการผลิตที่ต่างกันแบบ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระบบการซื้อขายหลักทรัพย์อยู่ 2 วิธีด้วยกัน คือ

1. วิธีแบบ Automatic Order Matching : AOM ซึ่งเป็นระบบคอมพิวเตอร์ ระบบจะทำการเรียงลำดับและจับคู่คำสั่งซื้อขายโดยอัตโนมัติด้วยหลักการราคาและเวลาที่ดีที่สุด (Price thentime Priority) คือระบบจะเลือกราคาและเวลาที่เหมาะสมกับเรามากที่สุดโดยอัตโนมัติ

2. วิธีแบบ Put-through : PT เป็นการซื้อขายที่ผู้ซื้อ ผู้ขายทำการตกลงซื้อขายกันเองและเมื่อตกลงซื้อขายกันแล้ว ก็จะเป็นที่รายละเอียดรายการซื้อขายดังกล่าวผ่านระบบการซื้อขายให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบต่อไป

ก่อนที่จะมีคำสั่งการซื้อขายหลักทรัพย์ นักลงทุนจะต้องมีการเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งโบรกเกอร์แต่ละแห่งอาจจะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเปิดบัญชีให้กับลูกค้าแตกต่างกันไปในรายละเอียดบ้าง แต่ในหลักการใหญ่ๆ แล้วจะมีมาตรฐานเดียวกัน คือจะพิจารณาฐานะการเงินและความน่าเชื่อถือของผู้ขอสมัครเป็นลูกค้า โดยจะดูจากหลักฐานต่างๆ ที่แสดงถึงทรัพย์สิน กระแสรายได้ ตำแหน่งหน้าที่การงานของลูกค้า ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการอนุมัติวงเงินซื้อขายหลักทรัพย์ บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. บัญชีเงินสด (Cash Account) เป็นบัญชีสำหรับนักลงทุนที่ต้องการซื้อหลักทรัพย์โดยชำระค่าหลักทรัพย์เต็มจำนวนด้วยเงินสด โดยโบรกเกอร์จะพิจารณาอนุมัติวงเงินที่เหมาะสมกับฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ ทั้งนี้การซื้อขายหลักทรัพย์จะต้องชำระค่าซื้อขายภายใน 3 วันทำการนับจากวันที่ซื้อหลักทรัพย์ ส่วนในกรณีที่ขายหลักทรัพย์นักลงทุนจะได้รับชำระค่าขายหลักทรัพย์จากโบรกเกอร์การขายหลักทรัพย์ภายใน 3 วันทำการนับจากวันที่ขายหลักทรัพย์

2. บัญชีเงินกู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ประเภทเครดิตบาลานซ์ (Credit Balance) หรือ บัญชีมาร์จิ้น (Margin Account) เครดิตบาลานซ์เป็นการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ที่พิจารณาสถานะของลูกค้ายในลักษณะเป็นแบบพอร์ตโฟลิโอโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนของแต่ละหลักทรัพย์ โดยกำหนดให้ลูกค้ายนำเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่น ๆ ที่โบรกเกอร์กำหนด มาวางเป็นประกันการชำระหนี้โดยมีมูลค่าอย่างน้อยเท่ากับ อัตราหลักประกันขั้นต้น(Initial Margin) เช่น ลูกค้ายวางเงินสดจำนวน 5 แสนบาท สมมติว่าปัจจุบันอัตราหลักประกันขั้นต้นเท่ากับ 50% ดังนั้นลูกค้ายจะมีวงเงินซื้อหรือขายชอร์ต (อำนาจซื้อหรือขายชอร์ต) เท่ากับ 1 ล้านบาท และโบรกเกอร์จะทำการปรับมูลค่าหลักทรัพย์ด้วยราคาปิด (Mark to Market) ทุกสิ้นวันทำการ จะมีผลทำให้อำนาจซื้อหรือขายชอร์ตของลูกค้ายผันแปรตามมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ที่วางไว้เป็นหลักประกันด้วย การลงทุนด้วยบัญชีมาร์จิ้นนี้ นักลงทุนควรศึกษากฎเกณฑ์ของแต่ละโบรกเกอร์อย่างละเอียดถี่ถ้วนทั้งในเรื่องของประเภทและมูลค่าของหลักประกัน และอัตรามาร์จิ้น อนึ่ง นักลงทุนสามารถเลือกเปิดได้เพียงประเภทเดียวเท่านั้น นอกจากนี้นักลงทุนไม่สามารถเปิดบัญชีโดยใช้ชื่อร่วมกับบุคคลอื่นได้

ขั้นตอนการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1. สั่งคำสั่งซื้อขายผ่านเจ้าหน้าที่การตลาด เมื่อนักลงทุนต้องการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ที่นักลงทุนผู้นั้นเป็นลูกค้า(เปิดบัญชี)อยู่ จากนั้นโบรกเกอร์จะนำคำสั่งซื้อหรือขายนั้นส่งเข้ามายังระบบการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเมื่อคำสั่งต่าง ๆ เข้าสู่ระบบการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์ ระบบจะจัดเรียงลำดับ และจับคู่การซื้อขายตามหลักเกณฑ์ ที่ตลาดหลักทรัพย์ กำหนดไว้ เมื่อมีการจับคู่การซื้อขายได้แล้วระบบจะยืนยันคำสั่งดังกล่าวกลับมาที่โบรกเกอร์ เพื่อให้โบรกเกอร์แจ้งกับนักลงทุนอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ระบบจะมีการรายงานการซื้อขายไปยัง บริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการชำระราคา และส่งมอบหลักทรัพย์ ตามวันเวลา ที่กำหนด

2. สั่งคำสั่งซื้อขายออนไลน์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งการสั่งซื้อผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ลูกค้าสามารถทำคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยตนเองจากเว็บไซต์ของโบรกเกอร์

ประโยชน์จากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1. ธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ มีเสถียรภาพมั่นคงและมีการสรรหาผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารงาน
2. การซื้อขายหลักทรัพย์ หากมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดสามารถขายได้ทันที
3. เมื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีผลประกอบการที่ดี จะได้รับเงินปันผลแก่นักลงทุน
4. ผลตอบแทนจากส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขาย

2.2 ทฤษฎีด้านความเสี่ยง

ความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงที่จะได้รับจากผลตอบแทนของสินทรัพย์นั้น ซึ่งเป็นการแสดงถึงความเบี่ยงเบนของผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนที่เบี่ยงเบนไปจากอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง ดังนั้นในการวัดจึงอาศัยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทน และความเสี่ยงนี้จะมีความสัมพันธ์กับทางเลือกในการถือสินทรัพย์หากสินทรัพย์นั้น ๆ มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลให้ความต้องการถือสินทรัพย์ลดลงไปด้วย ดังนั้นความเสี่ยงจึงส่งผลต่อปริมาณความต้องการถือสินทรัพย์ด้วยเช่นกัน (ภาคภูมิ มะลิวัลย์, 2550)

ความเสี่ยงในการลงทุน (Investment Risk) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์แยกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความเสี่ยงที่เป็นระบบ กับความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ

1. ความเสี่ยงที่เป็นระบบ เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถจัดได้โดยการกระจายการลงทุนที่เหมาะสมเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่บริษัทไม่อาจควบคุมได้ ทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง และส่งผลกระทบต่อราคาของหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นต่าง ๆ จะไปในลักษณะเดียวกัน ได้แก่

1.1 ความเสี่ยงทางการตลาด คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการสูญเสียในเงินลงทุน ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นในตลาดหุ้นเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานซึ่งอยู่เหนือการควบคุมของบริษัท เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

1.2 ความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในผลตอบแทนอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดสูงขึ้นราคาของหลักทรัพย์จะลดต่ำลง

1.3 ความเสี่ยงในอำนาจซื้อ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากอำนาจซื้อของเงินได้ลดลง แม้ว่าตัวเงินที่ได้รับจากรายได้จะยังคงเดิมก็ตาม สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในอำนาจซื้อคือ ภาวะเงินเฟ้อ ถ้าภาวะเงินเฟ้อรุนแรงค่าของเงินจะลดลง

2. ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ เป็นความเสี่ยงที่สามารถจัดได้โดยการกระจายการลงทุนที่เหมาะสม เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในบริษัทหรือความเสี่ยงทางธุรกิจ ได้แก่

2.1 ความเสี่ยงทางการเงิน คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเงินทุนของบริษัท ทำให้เกิดการผันแปรของกำไรสุทธิของบริษัท หากบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ไม่มีเงินชำระหนี้หรือถึงกับล้มละลาย

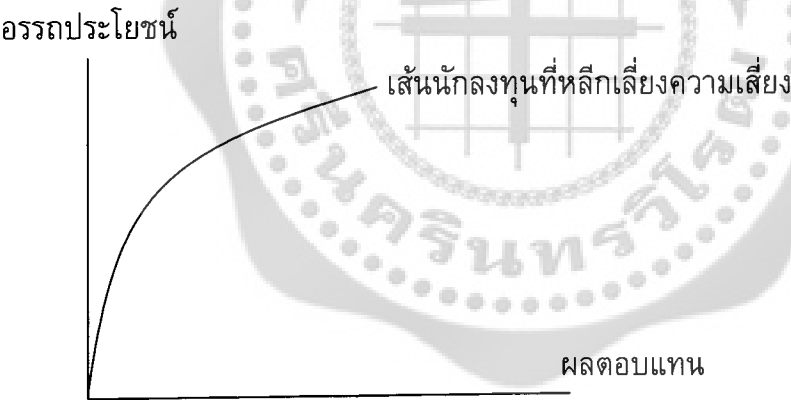
2.2 ความเสี่ยงทางบริหาร คือ ความเสี่ยงอันเกิดจากการบริหารงานของผู้บริหาร เช่น ความผิดพลาดของผู้บริหาร และการทุจริตของผู้บริหาร

2.3 ความเสี่ยงทางอุตสาหกรรม คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากแรงผลักดันบางอย่างที่ทำให้ผลตอบแทนของธุรกิจทุกแห่งในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน หรือบางอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อกำไรของบริษัทและมูลค่าของธุรกิจ

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการวัดความเสี่ยงจะใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดข้างต้นมาประยุกต์ใช้เพื่อหาความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นโดยมีแนวคิดว่าผู้ออมมีการคาดการณ์อัตราผลตอบแทนได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการวัดความเสี่ยงจึงเป็นการหาความแตกต่างของอัตราผลตอบแทนในแต่ละช่วงเวลาจากค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความเสี่ยงนี้จะเป็นตัวกำหนดความต้องการในการออมหรือการลงทุนด้วยเช่นกัน

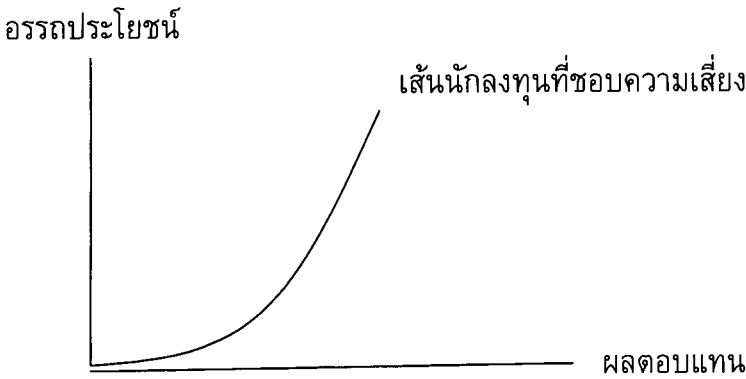
การพิจารณาว่านักลงทุนได้รับอรรถประโยชน์จากการลงทุนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของนักลงทุนแต่ละคน และผู้ลงทุนมีความต้องการอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงที่แตกต่างกันไป โดยทั่วไปสามารถแบ่งนักลงทุนออกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. นักลงทุนที่หลีกเลี่ยงความเสี่ยง ทุกระดับของผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น อรรถประโยชน์จะเพิ่มขึ้นในอัตราลดน้อยถอยลง เนื่องจากผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นทำให้นักลงทุนต้องเผชิญความเสี่ยงมากขึ้น เส้นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอรรถประโยชน์และผลตอบแทนในทางบวก เมื่อผลตอบแทนเพิ่มขึ้น อรรถประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่จะเห็นว่าความชันของเส้นกราฟลดลงเมื่อผลตอบแทนสูงขึ้น กล่าวคืออรรถประโยชน์เพิ่มขึ้นในอัตราลดลงเมื่อผลตอบแทนสูงขึ้น สามารถแสดงภาพอรรถประโยชน์ของนักลงทุนประเภทนี้ได้ดังภาพประกอบ 5

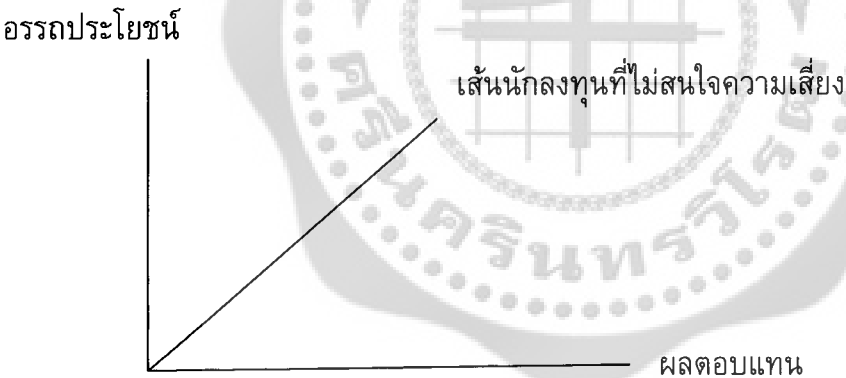
ภาพประกอบ 5 เส้นนักลงทุนที่หลีกเลี่ยงความเสี่ยง

2. นักลงทุนที่ชอบความเสี่ยง ในทุก ๆ ระดับของผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นอรรถประโยชน์จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากผลตอบแทนที่สูงขึ้น เนื่องจากนักลงทุนประเภทนี้มีความชอบที่ได้เข้าไปเสี่ยง เส้นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอรรถประโยชน์และผลตอบแทนในทางบวก เมื่อผลตอบแทนเพิ่มขึ้น อรรถประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่ความชันของกราฟเพิ่มขึ้นเมื่อผลตอบแทนสูงขึ้น นั่นคืออรรถประโยชน์เพิ่มขึ้นในอัตราเพิ่มขึ้นเมื่อผลตอบแทนสูงขึ้น สามารถแสดงภาพอรรถประโยชน์ของนักลงทุนประเภทนี้ได้ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 เส้นนักลงทุนที่ชอบความเสี่ยง

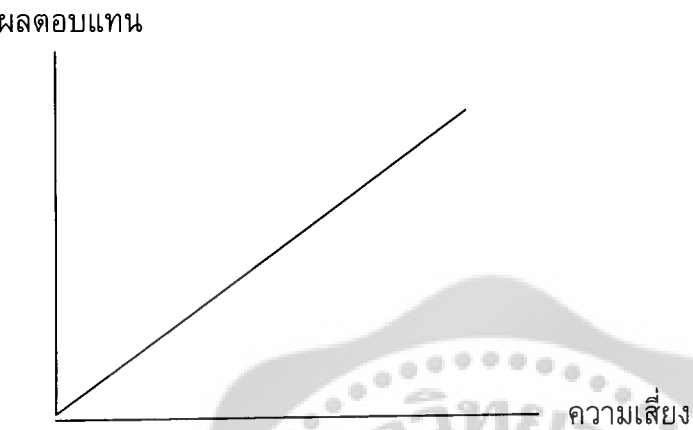
3. นักลงทุนที่ไม่สนใจความเสี่ยง ทุกระดับของผลตอบแทนตอบแทนที่เพิ่มขึ้น จะทำให้อรรถประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นในอัตราคงที่ เส้นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอรรถประโยชน์และผลตอบแทนในทางบวก เมื่อผลตอบแทนเพิ่มขึ้น อรรถประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่ความชันของเส้นกราฟคงที่เมื่อผลตอบแทนสูงขึ้น นั่นคืออรรถประโยชน์เพิ่มขึ้นในอัตราคงที่เมื่อผลตอบแทนสูงขึ้น สามารถแสดงภาพอรรถประโยชน์ของนักลงทุนประเภทนี้ได้ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 7 เส้นนักลงทุนที่ไม่สนใจความเสี่ยง

ความสัมพันธ์ของความเสียและผลตอบแทนจากการลงทุน

ระดับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินใดๆ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับความเสี่ยง กล่าวคือ หากระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้น ระดับความเสียที่ผู้ลงทุนพึงแบกรับจากการลงทุนนั้นจะสูงขึ้นด้วยเสมอ

ภาพประกอบ 8 แสดงความสัมพันธ์ของความเสียและผลตอบแทน

3. ความหมาย แนวคิด การวัดอัตราผลตอบแทนและความเสีย

3.1 อัตราผลตอบแทน (rate of return) หมายถึงสัดส่วนระหว่างขนาดของผลตอบแทนต่อขนาดของเงินลงทุน โดยแสดงค่าอัตราผลตอบแทนเป็นร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนนั้นสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้หลายวิธี ได้แก่ (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์: 2547)

1) อัตราผลตอบแทนที่ได้รับจริง (realized return) เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนที่แท้จริง เพื่อทราบว่าการลงทุนที่ผ่านมานั้น มีผลตอบแทนที่ดีหรือไม่เพียงไร อัตราผลตอบแทนที่ได้รับจะเป็นตัววัดผลตอบแทนที่ได้รับทั้งหมด หรือสิ่งของที่ผู้ลงทุนจะได้รับตลอดเวลาที่ลงทุน หรือระยะเวลาที่ถือครองหลักทรัพย์ โดยปกติแล้วจะเทียบเป็นร้อยละกับเงินลงทุนในช่วงเวลา 1 ปี

อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ =
$$\frac{(\text{มูลค่าปลายงวด} - \text{มูลค่าต้นงวด} + \text{เงินสดที่ได้รับระหว่างงวด}) \times 100}{\text{มูลค่าต้นงวด}}$$

2) อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ย (average rate of return) ในการวัดอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลายคาบ จะวัดโดยใช้อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยจากมูลค่าที่เวลาต่างกัน คำนวณอัตราผลตอบแทนระหว่างช่วงเวลา t ถึง $t+1$ และอัตราผลตอบแทนระหว่างช่วงเวลา $t+1$ ถึง $t+2$ ดังนี้

$$R_{t,t+1} = \frac{P_{t+1} - P_t}{P_t}$$
$$R_{t+1,t+2} = \frac{P_{t+2} - P_{t+1}}{P_{t+1}}$$

วิธีคำนวณหาอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยที่ได้รับระหว่างช่วงเวลา t ถึง $t+2$ สามารถทำได้ 2 วิธีด้วยกันคือ

อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic average rate of return)

$$R_{t,t+2} = \frac{P_{t,t+2} - P_{t+1,t+2}}{2}$$

อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเรขาคณิต (geometric average rate of return)

$$R_{t,t+2} = \sqrt{(1 + R_{t,t+1})(1 + R_{t+1,t+2})} - 1$$

ในกรณีที่เป็นการลงทุนที่ใช้ระยะเวลาหลายช่วงเวลา สูตรทั่วไปที่ใช้คำนวณอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ย คือ

อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic average rate of return)

$$R_{0,T} = \frac{\sum_{t=0}^T R_{t,t+1}}{n}$$

อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเรขาคณิต (geometric average rate of return)

$$R_{0,T} = [(1 + R_{1,t+1}).(1 + R_{1,t+2})...(1 + R_{T-1,T})]^{\frac{1}{T}} - 1$$

กำหนดให้

- P_t = มูลค่าหลักทรัพย์ที่เวลา t
- P_{t+1} = มูลค่าหลักทรัพย์ที่เวลา t + 1
- P_{t+2} = มูลค่าหลักทรัพย์ที่เวลา t + 2
- $R_{t,t+1}$ = อัตราผลตอบแทนที่ได้รับระหว่างช่วงเวลา t ถึง t + 1
- $R_{t+1,t+2}$ = อัตราผลตอบแทนที่ได้รับระหว่างช่วงเวลา t+1 ถึง t + 2
- $R_{t,t+2}$ = อัตราผลตอบแทนที่ได้รับระหว่างช่วงเวลา t ถึง t + 2

ข้อสังเกตประการหนึ่งจะพบว่ามีความแตกต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเลขคณิตและอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเรขาคณิต โดยอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเลขคณิตนั้นจะมีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าความเป็นจริงอยู่เล็กน้อย เมื่อใช้กับข้อมูลที่มีช่วงเวลายาวนานและมีความผันผวนสูง

3) อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของกลุ่มหลักทรัพย์ (portfolio expected return) เป็นการคำนวณอัตราผลตอบแทนจากกลุ่มหลักทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วยหลักทรัพย์หลายตัว ซึ่งสามารถคำนวณได้จากค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์แต่ละตัวที่ประกอบกันเป็นกลุ่มหลักทรัพย์ โดยน้ำหนักที่ถ่วง ได้แก่ สัดส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์นั้นเทียบกับมูลค่าเงินลงทุนของผู้ลงทุน

$$E(R_p) = \sum_{i=1}^n w_i E(R_i)$$

กำหนดให้

- $E(R_p)$ = อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของกลุ่มหลักทรัพย์
- w_i = สัดส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ชนิดที่ i
- $E(R_i)$ = อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ชนิดที่ i
- n = จำนวนหลักทรัพย์ในกลุ่มหลักทรัพย์

สำหรับการศึกษาค้างนี้จะใช้อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับโดยมีข้อสมมติว่าผู้
ออมมีการคาดการณ์ที่สมบูรณ์ และใช้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงเพื่อทำการคำนวณหาอัตรา
ผลตอบแทนในแต่ละรูปแบบ

3.2 แนวคิดเรื่องความเสี่ยง (Risk) หมายถึงความไม่แน่นอนในการได้รับเงินคืนและได้รับ
ผลตอบแทนจากการลงทุนที่คาดไว้ การวัดค่าความเสี่ยงที่แพร่หลายที่สุด คือ การวัดความผันผวน
(volatility) ของอัตราผลตอบแทนโดยวิธีการทางสถิติซึ่งจะวัดจากค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(standard deviation) ของอัตราผลตอบแทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มากขึ้นจะแสดงถึงระดับ
ความผันผวนหรือความเสี่ยงที่มากขึ้น นอกจากนี้ความเสี่ยงยังอาจวัดได้ด้วยค่าความแปรปรวน
(variance) ของอัตราผลตอบแทนซึ่งมีค่าเท่ากับกำลังสองของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรา
ผลตอบแทน สามารถหาค่าความเสี่ยงได้ดังนี้

จากค่าความแปรปรวน

$$\sigma_A^2 = \sum_{i=1}^n p_i [R_{Ai} - E(R_A)]^2$$

จะได้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ ความเสี่ยง

$$\sigma_A = \sqrt{\sum_{i=1}^n p_i [R_{Ai} - E(R_A)]^2}$$

กำหนดให้

- σ_A^2 = ความแปรปรวน
- σ_A = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- $E(R_A)$ = อัตราผลตอบแทนที่คาดไว้ของหลักทรัพย์ A
- R_{Ai} = อัตราผลตอบแทนที่เป็นไปตามเหตุการณ์ที่ i
- p_i = ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ i โดยมีเหตุการณ์ทั้งสิ้น n เหตุการณ์

จากการคำนวณค่าความแปรปรวน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่กล่าวมาข้างต้นจะเป็นการ
คำนวณที่ต้องใช้ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจจะยากต่อการคาดการณ์
ดังนั้นจึงคำนวณหาค่าความแปรปรวน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากข้อมูลในอดีตเพื่อเป็นข้อมูล
ในการคาดการณ์ความผันผวนในอนาคต

ค่าความแปรปรวน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากข้อมูลในอดีต หาได้ดังนี้

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^n [R_i - \overline{R_i}]^2}{N}$$
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n [R_i - \overline{R_i}]^2}{N}}$$

กำหนดให้

- σ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลจากตัวอย่างสุ่ม
- R_i = อัตราผลตอบแทนในช่วงเวลาที่ i
- $\overline{R_i}$ = ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนในช่วงเวลาที่ 1 ถึง n
- N = จำนวนข้อมูล

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนสามารถหาได้หลายวิธีด้วยกันซึ่งผู้ออมหรือผู้ลงทุนจะมีวิธีการหาอัตราผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัย โดยใช้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงมาคำนวณหาอัตราผลตอบแทนโดยนำมาคำนวณอัตราผลตอบแทนเป็นรายไตรมาสในการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำหรับแนวคิดเรื่องความเสี่ยงนั้นจะนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงมาทำการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนรายไตรมาสในแต่ละรูปแบบการออม เพื่อคำนวณหาความเสี่ยงจากอัตราผลตอบแทนโดยอาศัยคำนวณจากแนวคิดของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิไลลักษณ์ ไทยอุตุส่าห์ และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์ (2530) ได้ศึกษาเรื่องการเร่งการออมของครัวเรือนในประเทศ ศึกษาปัจจัยที่กระทบต่อการออมของครัวเรือนในสถาบันการเงิน 5 แห่งคือ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน ธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต และสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อจะได้ใช้ตัวแปรเหล่านั้นเป็นทางในการเร่งระดมเงินออม ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่กำหนดการออมในธนาคารพาณิชย์เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ รายได้ที่สามารถใช้จ่ายจริงในอดีต โดยการออมในธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทั้งสอง นอกจากนี้ยังมีอัตราดอกเบี้ยสำหรับตัวสัญญาใช้เงิน และอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่ทำให้การออมในธนาคารพาณิชย์

เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลง ของตัวแปร สำหรับตัวแปรอัตราภาษีของ ดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารที่ทำให้การออมลดลงเมื่ออัตราภาษีสูงขึ้น และตัวแปรจำนวนประชากรใน ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าหากสูงขึ้นก็จะทำให้การออมลดลงเนื่องจากจะต้องนำรายได้ส่วนหนึ่งมาจ่าย ให้กับประชากรที่เพิ่มขึ้น ตัวแปรที่กำหนดการออมในบริษัทเงินทุนเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน อัตราดอกเบี้ยสำหรับตัวสัญญาใช้เงิน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคาร พาณิชย์ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวนและสาขาของบริษัทเงินทุนที่เปิดทำการในประเทศไทย โดยรายได้ จากทรัพย์สิน อัตราดอกเบี้ยสำหรับตัวสัญญาใช้เงิน จำนวนและสาขาของบริษัทเงินทุนที่ ให้การออมในบริษัทเงินทุนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทั้ง 3 นี้ ส่วนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดให้การ ออมในบริษัทเงินทุนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร ตัวแปรที่ กำหนดการออม ในธนาคารออมสินเรียงตามความสำคัญ ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน อัตราดอกเบี้ย ทั่วไปในตลาด อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำในธนาคารพาณิชย์ ดัชนีราคาสินค้าประเภทอาหารและ จำนวนสาขาของธนาคารออมสิน โดยรายได้จากทรัพย์สินและจำนวนสาขาของธนาคารออมสินทำ ให้การออม ในธนาคารออมสินเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยทั่วไปในตลาด อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ที่ธนาคารพาณิชย์ และดัชนี ราคาสินค้าประเภทอาหารส่งผลทำให้การออมในธนาคารออมสินเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม กับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร ตัวแปรที่กำหนดการออมในบริษัทประกันชีวิตเรียงตามความสำคัญ ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน การสะสมทุน ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และจำนวนและสาขาของบริษัท ประกันชีวิตจะทำให้การออมในบริษัทประกันชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการ เปลี่ยนแปลงของตัวแปร แต่ตัวแปรดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค จะทำให้การออมในบริษัทประกันชีวิต เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปร

ตัวแปรที่กำหนดการออมในสหกรณ์ออมทรัพย์เรียงตามความสำคัญ ได้แก่ รายได้ จากทรัพย์สิน โดยทำให้การออมในสหกรณ์ออมทรัพย์เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับตัวแปร ส่วนตัวดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในธนาคารออมสิน และภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา จะทำให้การออมในสหกรณ์ออมทรัพย์เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม

จากการศึกษาดังกล่าวพบว่าตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดการออมในธนาคารพาณิชย์ที่มี ความสำคัญอันดับแรกได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ สำหรับตัวแปรที่ กำหนดการออมในบริษัทเงินทุนเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน ดังนั้นจะเห็น ได้ว่าจากการศึกษาดังกล่าวแล้วพบว่าอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากแหล่งต่าง ๆ มีผลต่อความต้องการออม ของภาคครัวเรือนหรืออาจกล่าวได้ว่าอัตราผลตอบแทนเป็นตัวกำหนดปริมาณการออมหรือการ ลงทุนนั่นเอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้โดยกำหนดเป็นตัวแปรอัตรา ผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ และอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย

พยชน์ หาญผดุงกิจ (2532) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์ แต่ละกลุ่มหลักทรัพย์และของตลาดรวมทั้งหมด โดยหลักทรัพย์ที่เลือกมาทำการศึกษาทั้งหมด 48 หลักทรัพย์ด้วยกัน ซึ่งจะพิจารณาถึงการเป็นตัวแทนของทั้ง 14 กลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์และระยะเวลาที่หลักทรัพย์นั้นอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ผลตอบแทนร้อยละ 8.29 ต่อไตรมาส หรือร้อยละ 33.16 ต่อปี ซึ่งนับได้ว่าเป็นอัตราผลตอบแทนที่อยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนของดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ และมีความความเสี่ยงร้อยละ 15.59 ต่อไตรมาส หลักทรัพย์ในกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ และประกันภัยส่วนใหญ่จะให้อัตราผลตอบแทนค่อนข้างสูง สำหรับหลักทรัพย์ในกลุ่มเหมืองแร่จะให้อัตราผลตอบแทนที่ค่อนข้างต่ำ กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีอัตราผลตอบแทนที่สูงที่สุดคือ กลุ่มรถยนต์และอุปกรณ์ มีผลตอบแทนร้อยละ 20.86 ต่อไตรมาส ความเสี่ยงร้อยละ 63.27 รองลงมาคือ กลุ่มวัสดุก่อสร้างและตกแต่งภายใน กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ และกลุ่มพาณิชย์กรรม มีผลตอบแทนไตรมาสละ 14.17 , 11.52 และ 10.53 ตามลำดับ สำหรับความเสี่ยงพบว่า กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงที่เป็นระบบสูงคือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ และกลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ เนื่องจากมีความเสี่ยงทางการเงินสูง ส่วนกลุ่มที่มีความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบสูง คือ กลุ่มอุปกรณ์ไฟฟ้า และกลุ่มเหมืองแร่

จากการศึกษาในเรื่องดังกล่าวพบว่าผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์ เงินปันผล กำไรส่วนเกินทุน และผลตอบแทนจากสิทธิในหุ้นใหม่ อัตราผลตอบแทนที่ได้รับในแต่ละไตรมาสของแต่ละหลักทรัพย์ โดยจะนำมาเฉลี่ยโดยวิธีการถ่วงน้ำหนักตามมูลค่าตลาด เพื่อเป็นอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มหลักทรัพย์และอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มหลักทรัพย์และอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของตลาดรวมทั้งหมด ความเสี่ยงจะวิเคราะห์จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของเส้นแสดงลักษณะ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้โดยวัดอัตราผลตอบแทนจากอัตราผลตอบแทนที่ได้รับในแต่ละไตรมาส สำหรับการวัดความเสี่ยงจะวัดจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทน

ทิวลิป เครือมา (2533) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อตัวชี้ทางการเงินและความต้องการถือเงิน ศึกษาโดยสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้ทางการเงินกับส่วนประกอบของตัวชี้ และความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการถือเงินประเภทต่าง ๆ ของประชาชนและธนาคารพาณิชย์กับปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง ความต้องการถือเงิน โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด หรือ OLS ทำการทดสอบ ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงตัวชี้ทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก คือมีค่ามากที่สุดในปี 2524 และมีค่าต่ำที่สุดในปี 2529 และปัจจัยที่ส่งผลกระทบทำให้ตัวชี้ทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุดคือ อัตราการถือเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ รองลงมาคือ การถือเงินสด อัตราส่วนการถือเงิน

สำรวจส่วนที่กู้ยืมมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราส่วนเงินสดสำรองตามกฎหมาย และ อัตราส่วนการถือเงินสดสำรองส่วนเกินตามลำดับ สำหรับในส่วนของการแบบจำลองความต้องการถือเงินประเภทต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ พบว่าถ้าเป็นความต้องการถือเงินของธนาคารพาณิชย์ เช่น การถือเงินสำรองส่วนเกิน ในระยะยาวจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์ ส่วนในระยะสั้นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากและเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้ามกับความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับอัตราส่วนลดของธนาคารแห่งประเทศไทย ความต้องการถือเงินของประชาชน เช่น เงินฝากประจำและออมทรัพย์ ในระยะยาวพบว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับรายได้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำและออมทรัพย์ และผลของการถือเงินในระยะเวลาที่ผ่านมาและเปลี่ยนแปลงตรงข้ามกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สำหรับในระยะสั้นการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายได้และผลของการถือเงินในระยะเวลาที่ผ่านมาแต่เปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการลงทุนซื้อขายหุ้น

จากการศึกษาดังกล่าวพบว่าความต้องการถือเงินของประชาชนในระยะยาวอัตราผลตอบแทนมีผลต่อความต้องการถือเงินซึ่งเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน แต่ในระยะสั้นการถือเงินเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงข้ามกับมูลค่าการลงทุนซื้อขายหุ้น ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมในธนาคารพาณิชย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พรเพ็ญ ภูววิทยาพันธ์ (2540) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน โดยจำแนกเป็นการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน ธนาคารออมสิน การออมผ่านสถาบันการเงินทั้งสามแห่งนี้ถือเป็นตัวแทนการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินทั้งระบบ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี 2518-2539 ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินทั้งระบบและธนาคารพาณิชย์ประกอบด้วย รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ระดับราคาสินค้าภายในประเทศ ผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวนสาขาของสถาบันการเงินทั้งระบบสำหรับการออมรวม จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์สำหรับการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ ปัจจัยที่กำหนดการออมผ่านบริษัทเงินทุนประกอบด้วย รายได้จากทรัพย์สิน ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่บริษัทเงินทุน และธนาคารพาณิชย์ ผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และจำนวนสาขาของบริษัทเงินทุน ส่วนปัจจัยที่กำหนดการออมผ่านธนาคารออมสินประกอบด้วย รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารออมสิน และอัตราเงินเฟ้อ

จากการศึกษาที่กล่าวมาพบว่าปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน ทั้งระบบคืออัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ส่วนปัจจัยที่กำหนดการออมผ่านบริษัทเงินทุน จะประกอบด้วยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประกอบการวิจัยในครั้งนี้โดยใช้อัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์และผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มาเป็นตัวแปร

สุภาวดี สัตยายุทธ์ (2546) ได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ กรณีศึกษากลุ่มธนาคารพาณิชย์ ผลการศึกษาพบว่า มีเฉพาะอัตราผลตอบแทนของตลาดเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ และกล่าวได้ว่าหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีความเสี่ยงมากกว่าตลาด ส่วนความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยในตลาด ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและความเสี่ยงพื้นฐานซึ่งเกิดจากส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีประเภทเบิกเงิน เกินบัญชีกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงบางหลักทรัพย์ เท่านั้น จากผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรต่างๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษามีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญค่อนข้างน้อย และมีความไม่แน่นอนสูง เป็นผลมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ต้องเผชิญ ซึ่งก่อให้เกิดความผันผวนอย่างรุนแรงทั้งอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และภาวะตลาดทุน รวมทั้งปัญหาของธนาคารพาณิชย์เอง ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการต่างๆ ที่เข้มงวดของธนาคารแห่งประเทศไทย มีผลทำให้ภาวะการณ์ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เกิดความไม่แน่นอนตามไปด้วย

จากการศึกษาข้างต้นพบว่าเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงของนักลงทุนพบว่าการลงทุนในหลักทรัพย์ของกลุ่มสถาบันการเงินหรือกลุ่มธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือที่สุด แต่อัตราผลตอบแทนจะต่ำกว่าหลักทรัพย์กลุ่มอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนกับความเสี่ยงซึ่งมีผลในทิศทางเดียวกัน โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้นำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในเงื่อนไขที่ว่าอัตราผลตอบแทนสูงความเสี่ยงจะสูงตามไปด้วยและความเสี่ยงต่ำอัตราผลตอบแทนก็จะต่ำไปด้วย

รดา อุดลย์วัฒนกุล (2549) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนในประเทศ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งในระดับจุลภาคและระดับมหภาค โดยในระดับจุลภาคมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนในประเทศ 2) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนกับการออมภาคครัวเรือน สำหรับในมหภาคมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ในระดับจุลภาค หัวหน้าครัวเรือนที่มีเพศ มีพฤติกรรมการออม ที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 อายุ และอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออม ที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หัวหน้าครัวเรือนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่ไม่แตกต่างกัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง และระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 รายได้รวมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ไปในเชิงบวกกับการออมของครัวเรือน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ไปในเชิงลบกับการออมของครัวเรือน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในระดับมหภาค รายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนเพิ่มลง ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนลดลง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงขึ้นมีผลให้

แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนเพิ่มลง

จากผลการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าในระดับมหภาคนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงขึ้นมีผลทำให้แนวโน้มของการออมภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนับได้ว่าเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการออมของภาคครัวเรือน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงได้กำหนดตัวแปรอัตราผลตอบแทนของการออมในธนาคารพาณิชย์โดยใช้อัตราผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์

จากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงมีผลต่อความต้องการถือเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การออม การลงทุน ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้กำหนดตัวแปรอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ความเสี่ยงของผลตอบแทนธนาคารพาณิชย์ และความเสี่ยงของผลตอบแทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาทำการเปรียบเทียบถึงอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ประกอบด้วย ปริมาณเงินออมของภาคครัวเรือน ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน โดยมีแหล่งข้อมูล ดังนี้

1.1.1 ข้อมูล ภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย และปริมาณเงินฝาก จากรายงานเศรษฐกิจและการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้คือเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย

1.1.2 ข้อมูล ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) รายงานสรุปการซื้อขายหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.1.3 ข้อมูล มูลค่าการลงทุนและการซื้อขายหลักทรัพย์ รายงานประจำปีฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุนและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

1.2 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ประกอบด้วย

1.2.1 ข้อมูล ภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย และปริมาณเงินฝาก จากรายงานเศรษฐกิจและการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้คือเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย

1.2.2 ข้อมูล ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) รายงานสรุปการซื้อขายหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.3 ข้อมูล มูลค่าการลงทุนและการซื้อขายหลักทรัพย์ รายงานประจำปีฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุนและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ใช้ข้อมูลเป็น รายไตรมาส ตั้งแต่ ปี 2540 – 2552 รวมเป็นระยะเวลา 13 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบบันทึก ซึ่งใช้ในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ ปริมาณเงินออมของภาคครัวเรือน ปริมาณเงิน รับฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน การลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อัตราผลตอบแทนตลาดของหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาด้วยตนเอง ใช้ข้อมูล ปริมาณเงินออมของภาคครัวเรือน ปริมาณเงิน รับฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน การลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ ปี 2540 – 2552 รวมเป็นระยะเวลา 13 ปี

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล กระทำโดยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความครบถ้วนของข้อมูล จัดระบบข้อมูล ประมวลผลข้อมูล พร้อมทั้งคำนวณสถิติบรรยายเพื่อใช้ในการวิเคราะห์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

กระทำโดยวิธีการพรรณนา โดยอาศัยค่าสถิติที่คำนวณจากสูตรการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนตลาดของหลักทรัพย์เฉลี่ย สูตรในการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการออม โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

ขั้นที่ 1 การคำนวณผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ (RB) ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ขั้นที่ 2 การคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (RS) ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 พิจารณาจาก อัตราผลตอบแทนตลาดของหลักทรัพย์เฉลี่ย ($\overline{RS}$)

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\overline{RS} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n RS_i$$

กำหนดให้

- $\overline{RS}$ = อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสำหรับช่วงระยะเวลา 52 งวด
- RS_i = อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ณ งวดเวลา i, i มีค่า = 1,2,...,n
- n = จำนวนงวดที่ออมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีจำนวนงวด = 52 งวด

ขั้นที่ 3 การคำนวณความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ (*RISK_B*) ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

การคำนวณความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ พิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทน (ดอกเบี้ย) ที่คาดหวังว่าจะได้รับ (*RISK_B*) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$RISK_B = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RB_i - \overline{RB})^2}{n}}$$

กำหนดให้

- RISK_B* = ความเสี่ยงหรือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนจากการออมในธนาคารพาณิชย์
- RB_i = อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ณ งวดเวลา i, i มีค่า = 1,2,...,n
- $\overline{RB}$ = อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสำหรับช่วงระยะเวลา 52 งวด
- n = จำนวนงวดที่ออมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีจำนวน = 52 งวด

ขั้นที่ 4 การคำนวณความเสี่ยงของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (*RISK_S*) ในช่วง พ.ศ. 2540-2552

การคำนวณความเสี่ยงของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ (*RISK_S*) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$RISK_S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RS_i - \overline{RS})^2}{n}}$$

กำหนดให้

- $RISKS$

=

ความเสี่ยงหรือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- RS_i

=

อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ณ ระยะเวลา i , i มีค่า = 1,2,...,n
- $\overline{RS}$

=

อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสำหรับช่วงระยะเวลา 52 งวด
- n

=

จำนวนงวดที่ลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน = 52 งวด

ขั้นที่ 5 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยง ของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กระทำโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของผลตอบแทน และระหว่างค่าเฉลี่ยของความเสียง โดยมีสูตรการคำนวณค่าเฉลี่ยและสูตรค่า t เพื่อใช้ในการทดสอบความแตกต่างดังนี้

5.1 การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 102)

$\bar{X}$

=

$\frac{\sum X}{N}$

เมื่อ

$\bar{X}$

คือ

ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนหรืออัตราความเสี่ยง

$\sum X$

คือ

ผลรวมของค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนหรืออัตราความเสี่ยงทั้งหมด

N

คือ

จำนวนปีที่ศึกษา

5.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103) มีสูตรดังนี้

S.D.

=

$\sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$

เมื่อ

S.D.

คือ

ความเบี่ยงเบน

$\sum X$

คือ

ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$

คือ

ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N

คือ

จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

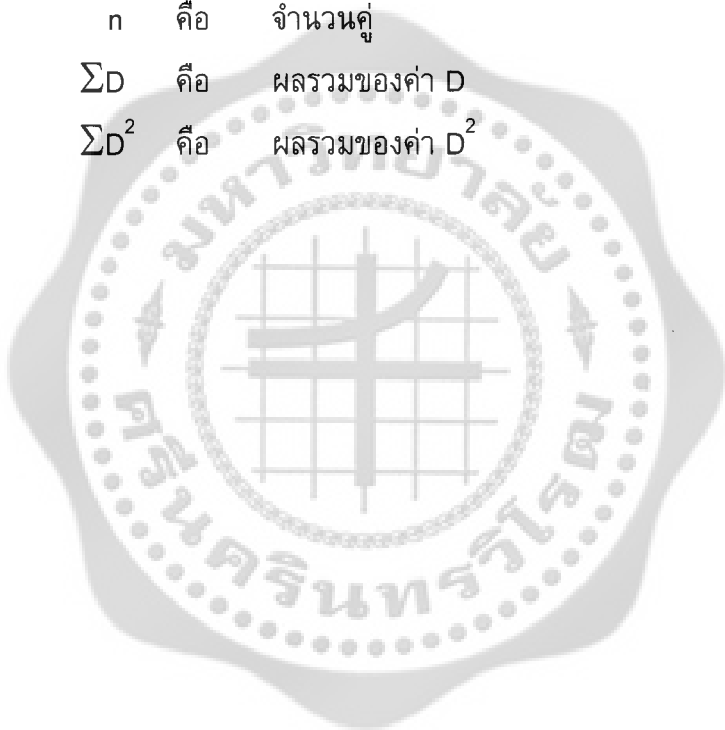
5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมในธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือน โดยใช้ t – test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540: 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}} \quad ; \quad df = n - 1$$

จำนวนปีที่ศึกษา

เมื่อ	t	คือ	ค่าอัตราส่วนนัยสำคัญทางสถิติ
	D	คือ	คะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	n	คือ	จำนวนคู่
	$\sum D$	คือ	ผลรวมของค่า D
	$\sum D^2$	คือ	ผลรวมของค่า D^2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับผลตอบแทนและความเสี่ยงของภาคครัวเรือนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 กระทำโดยแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552
ผลการศึกษาได้ผลสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 ปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

ในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 กระทำโดยการวิเคราะห์ข้อมูลการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2540 ถึง ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2552 รวมข้อมูลทั้งสิ้น 52 ไตรมาส ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1.1 ปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี

พ.ศ. 2540 – 2552 (ตาราง 4)

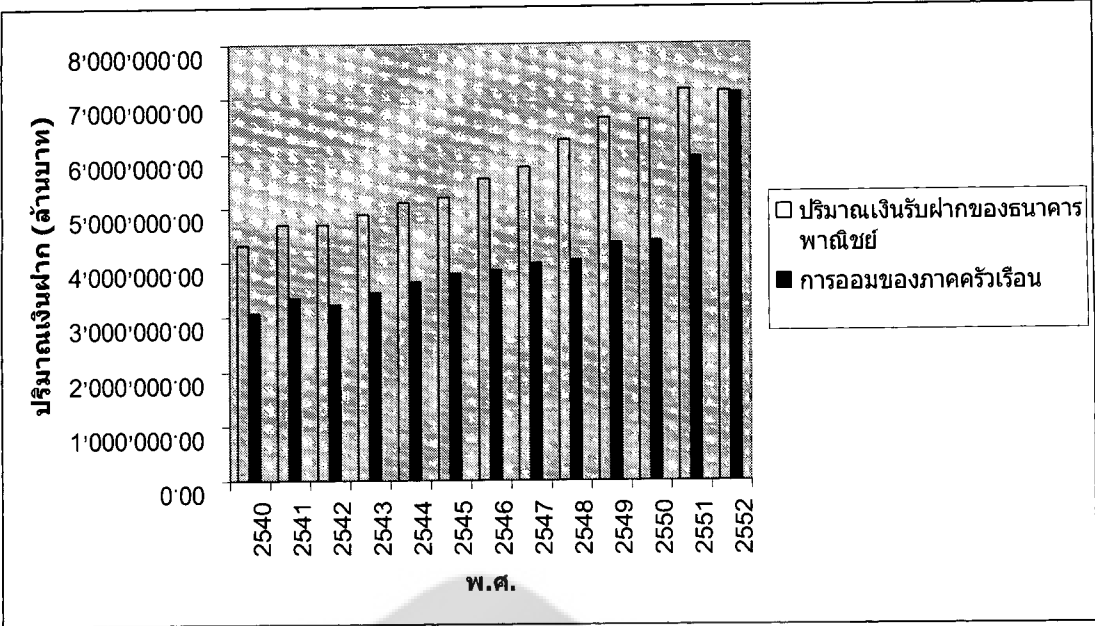
ปริมาณการออมของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา โดยเพิ่มจาก 3,061,092 ล้านบาท เป็น 7,093,115 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2552 โดยใน พ.ศ. 2551 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของการออมของภาคครัวเรือนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.69 และใน พ.ศ. 2542 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาคครัวเรือนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ -3.50 หรืออาจกล่าวได้ว่าปริมาณการออมของภาคครัวเรือนลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 3.50 และ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มในลักษณะเดียวกัน โดยใน พ.ศ.2540 อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์

เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ร้อยละ 16.99 ส่วน พ.ศ. 2552 มีการอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์น้อยที่สุด คือ ร้อยละ -0.49 หรือปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ในปีดังกล่าวปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 0.49 หากพิจารณาถึงสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนต่อปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์พบว่าการเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วงแคบ ๆ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 จนกระทั่ง พ.ศ. 2550 โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะอยู่ในช่วงร้อยละ 63.37 – 72.90 แต่ใน พ.ศ. 2551 สัดส่วนการออมได้ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจากพ.ศ. 2550 ซึ่งมีสัดส่วนการออมร้อยละ 66.12 เพิ่มเป็นร้อยละ 82.80 ใน พ.ศ. 2551 ซึ่งอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการออมคิดเป็นร้อยละ 25.24 ซึ่งถือว่าการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการออมสูงที่สุดนับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา สำหรับ พ.ศ. 2552 สัดส่วนของการออมยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2551 โดยมีสัดส่วนการออม พ.ศ. 2552 ร้อยละ 99.61 และมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของการออมร้อยละ 20.30 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วนใน พ.ศ. 2548 มีสัดส่วนการออมร้อยละ 64.37 ซึ่งน้อยที่สุด โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของการออมน้อยที่สุดด้วยเช่นกันคือ ร้อยละ -6.40 แต่เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการออมในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาพบว่าสัดส่วนการออมมีการปรับตัวลดลงครั้งแรกใน พ.ศ. 2542 โดยอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการออมปรับลดจากปีก่อนหน้าร้อยละ -3.17 และหลังจากนั้นสัดส่วนการออมได้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นจนกระทั่งในปี 2546 อัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการออมปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2546 – 2548 อยู่ที่ร้อยละ -4.09, -1.63 และ -6.40 ตามลำดับ และตั้งแต่ พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการออมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการออมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

ตาราง 4 ปริมาณ สัตว์ส่วน และการเปลี่ยนแปลงสัตว์ส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552

ปี	การออมผ่านธนาคารพาณิชย์รวม		การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ของภาคครัวเรือน			
	ทั้งหมด(Qi)					
	จำนวน	การเปลี่ยนแปลง	จำนวน	การเปลี่ยนแปลง	สัตว์ส่วนของ	การเปลี่ยนแปลง
	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	การออมต่อ การออมทั้งหมด (ร้อยละ)	ของสัตว์ส่วน การออม (ร้อยละ)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2540	4,308,697.00	16.99	3,061,092.00	15.83	71.04	-
2541	4,688,356.00	8.81	3,337,832.00	9.04	71.19	0.21
2542	4,672,127.00	-0.35	3,220,910.00	-3.50	68.94	-3.17
2543	4,883,558.00	4.53	3,442,135.00	6.87	70.48	2.24
2544	5,078,717.00	4.00	3,642,333.00	5.82	71.72	1.75
2545	5,188,457.00	2.16	3,782,212.00	3.84	72.90	1.64
2546	5,509,824.00	6.19	3,852,126.00	1.85	69.91	-4.09
2547	5,751,746.00	4.39	3,955,688.00	2.69	68.77	-1.63
2548	6,243,296.00	8.55	4,019,069.00	1.60	64.37	-6.40
2549	6,620,610.00	6.04	4,330,173.00	7.74	65.40	1.60
2550	6,604,516.00	-0.24	4,366,625.00	0.84	66.12	1.09
2551	7,155,996.00	8.35	5,925,240.00	35.69	82.80	25.24
2552	7,121,165.00	-0.49	7,093,115.00	19.71	99.61	20.30

ที่มา : (2), (4) จาก ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ทุกประเภท
(3), (5), (6), (7) จากการคำนวณ
(6) = [(4)/(2)]x100

ภาพประกอบ 9 ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์และการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552

1.2 ปริมาณและสัดส่วนการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 (ตาราง 5)

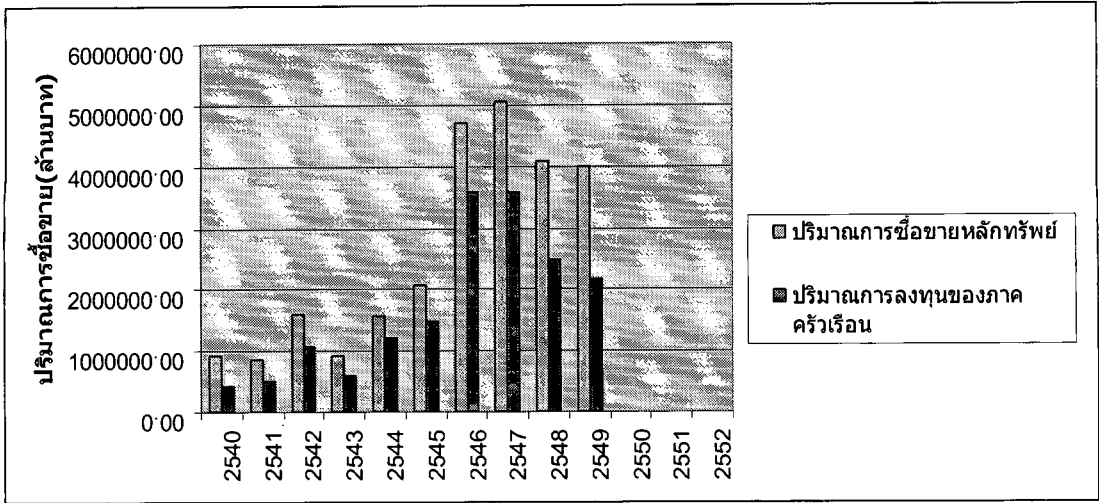
ปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยใน พ.ศ. 2540 มีปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนน้อยที่สุด คือ 418,633.16 ล้านบาท และใน พ.ศ. 2546 มีปริมาณการลงทุนมากที่สุด คือ 3,580,187.74 ล้านบาท และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนมากที่สุดใน พ.ศ. 2546 คิดเป็นร้อยละ 142.67 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วน พ.ศ. 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการลงทุนภาคครัวเรือนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ -44.29 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าในปีดังกล่าวปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนมีปริมาณลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 44.29 สำหรับปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะเห็นว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือน โดยใน พ.ศ. 2547 มีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์มากที่สุด คือ 5,058,619.98 ล้านบาท และ พ.ศ. 2541 มีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์น้อยที่สุดคือ 855,168.94 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์พบว่า พ.ศ.2546 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 128.00 ซึ่งจะเห็นได้ว่าปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในปีดังกล่าวมีการปรับตัวมากที่สุดเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าและ พ.ศ. 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดซึ่งคิดเป็นร้อยละ -42.62 กล่าวคือ มีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 42.62 และเมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนการลงทุนของภาคครัวเรือนต่อปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า พ.ศ. 2540 สัดส่วนการลงทุนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.03 และ

ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 58.17 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนร้อยละ 29.17 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าซึ่งเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงที่สูงที่สุดโดยสัดส่วนการลงทุนยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่ง พ.ศ.2544 ซึ่งมีสัดส่วนการลงทุนสูงที่สุดคือร้อยละ 77.64 โดยสัดส่วนการลงทุนมีการปรับตัวลดลงเล็กน้อยใน พ.ศ. 2543 คือร้อยละ 63.96 และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนร้อยละ -2.91 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตามสัดส่วนการลงทุนนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2549 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องยกเว้น พ.ศ. 2546 ที่มีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 76.17 และสำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนนับตั้งแต่ พ.ศ.2547 - 2549 มีแนวโน้มลดลงเช่นกันอยู่ที่ร้อยละ -7.63, -13.28 และ -11.94 ตามลำดับ ทั้งนี้ อัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุน พ.ศ. 2548 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ ร้อยละ -13.28

ตาราง 5 ปริมาณ สัดส่วน และการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540-2552

ปริมาณการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย						
ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์(Q)			ของภาคครัวเรือน			
ปี	จำนวน (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	จำนวน (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	สัดส่วนของ	การเปลี่ยนแปลง
					การลงทุนต่อ การลงทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)	ของสัดส่วน การลงทุน (ร้อยละ)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2539	1,303,143.75					
2540	929,597.69	-28.66	418,633.16	na.	45.03	-
2541	855,168.94	-8.01	497,450.06	18.83	58.17	29.17
2542	1,609,787.20	88.24	1,060,496.79	113.19	65.88	13.25
2543	923,696.83	-42.62	590,826.92	-44.29	63.96	-2.91
2544	1,579,768.05	71.03	1,226,550.26	107.60	77.64	21.38
2545	2,061,642.11	30.50	1,475,327.60	20.28	71.56	-7.83
2546	4,700,472.95	128.00	3,580,187.74	142.67	76.17	6.44
2547	5,058,619.98	7.62	3,569,373.23	-0.30	70.56	-7.36
2548	4,067,180.98	-19.60	2,488,568.60	-30.28	61.19	-13.28
2549	3,983,675.78	-2.05	2,146,493.61	-13.75	53.88	-11.94
2550	-	-	-	-	-	-
2551	-	-	-	-	-	-
2552	-	-	-	-	-	-

ที่มา : (2), (4) จาก ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์
(3), (5), (6), (7) จากการคำนวณ
(6) = [(4)/(2)]x100

ภาพประกอบ 10 ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540-2552

จากตาราง 6 สัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูงสุดใน พ.ศ. 2540 อยู่ที่ ร้อยละ 87.97 ต่อย้อยละ 12.03 และสัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่ำสุด ใน พ.ศ. 2546 อยู่ที่ร้อยละ 51.83 ต่อย้อยละ 49.17 สัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 78.10 ต่อย้อยละ 21.90 โดยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2543 มีสัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูงกว่าค่าเฉลี่ย ร้อยละ 87.03, ร้อยละ 75.23 และร้อยละ 85.35 ตามลำดับ และในช่วง พ.ศ. 2544 – 2549 มีสัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ร้อยละ 74.81, ร้อยละ 71.94, ร้อยละ 51.83, ร้อยละ 52.57, ร้อยละ 61.76 และร้อยละ 66.86 ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 6

ตาราง 6 สัดส่วนปริมาณการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปี	ปริมาณการออม	ปริมาณการลงทุน	รวม	การเปลี่ยนแปลง
	ของภาคครัวเรือน	ของภาคครัวเรือน		
	ผ่านธนาคารพาณิชย์	ผ่านตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย		
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
(1)	(2)	(3)	(4)	
2540	3,061,092.00	418,633.16	3,479,725.16	
	(87.97)	(12.03)	(100.00)	
2541	3,337,832.00	497,450.06	3,835,282.06	10.22
	(87.03)	(12.97)	(100.00)	
2542	3,220,910.00	1,060,496.79	4,281,406.79	11.63
	(75.23)	(24.77)	(100.00)	
2543	3,442,135.00	590,826.92	4,032,961.92	-5.80
	(85.35)	(14.65)	(100.00)	
2544	3,642,333.00	1,226,550.26	4,868,883.26	20.73
	(74.81)	(25.19)	(100.00)	
2545	3,782,212.00	1,475,327.60	5,257,539.60	7.98
	(71.94)	(28.06)	(100.00)	
2546	3,852,126.00	3,580,187.74	7,432,313.74	41.36
	(51.83)	(48.17)	(100.00)	
2547	3,955,688.00	3,569,373.23	7,525,061.23	1.25
	(52.57)	(47.43)	(100.00)	
2548	4,019,069.00	2,488,568.60	6,507,637.60	-13.52
	(61.76)	(38.24)	(100.00)	
2549	4,330,173.00	2,146,493.61	6,476,666.61	-0.48
	(66.86)	(33.14)	(100.00)	
2550	4,366,625.00	-	4,366,625.00	-35.58
	(100.00)	-	(100.00)	
2551	5,925,240.00	-	5,925,240.00	35.69
	(100.00)	-	(100.00)	
2552	7,093,115.00	-	7,093,115.00	19.71
	(100.00)	-	(100.00)	
เฉลี่ย	(78.10)	(21.90)	(100.00)	

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออม ภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

ในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552 กระทำโดยอาศัยใช้ข้อมูลการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2540 ถึง ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2552 รวมข้อมูลทั้งสิ้น 52 ไตรมาส ผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

2.1 อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

2.1.1 อัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ซึ่งกระทำการศึกษาโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ของธนาคารพาณิชย์ จากธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราผลตอบแทนการออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงมีเพียง พ.ศ. 2549 ที่มีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนหน้าแต่ก็ยังคงมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน โดยจะเห็นได้จาก พ.ศ. 2541 มีอัตราผลตอบแทนการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ของภาคครัวเรือนสูงสุดคิดเป็น ร้อยละ 10.65 และต่ำสุดใน พ.ศ. 2552 คิดเป็นร้อยละ 0.90 และเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ของภาคครัวเรือนพบว่าแนวโน้มลดลงเช่นกัน ถึงแม้ว่าในช่วง พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2549 จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 75.00 และร้อยละ 152.57 ตามลำดับก็ตามแต่หลังจากช่วงดังกล่าวอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนก็ยังปรับตัวลดลง รายละเอียดตามตาราง 7

2.1.2 ความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ซึ่งกระทำโดยสูตร

$$RISKB = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RB_i - \overline{RB})^2}{n}}$$

กำหนดให้

- $RISKB$ = ความเสี่ยงหรือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์
- RB_i = อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ณ งวดเวลา i, i มีค่า = 1,2,...,n
- $\overline{RB}$ = อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสำหรับช่วงระยะเวลา 52 งวด
- n = จำนวนงวดที่ออมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีจำนวน = 52 งวด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สำหรับความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์พบว่ามี ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ มีความเสี่ยงอยู่ในช่วง 0.00 – 2.42 โดย พ.ศ. 2547 มีความเสี่ยง เป็นศูนย์หรือหมายถึงไม่มีความเสี่ยงเลยและ พ.ศ. 2549 มีความเสี่ยงของการออมเท่ากับ 2.42 ซึ่ง ถือได้ว่ามีความเสี่ยงสูงที่สุดและเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของความเสี่ยงจะเห็นว่าความเสี่ยงมี แนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2549 -2552 ถือได้ว่าเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงสูงกว่าช่วง อื่นซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ว่าอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์เริ่มมีความไม่แน่นอนมากขึ้นจาก เดิม รายละเอียดตามตาราง 7

ตาราง 7 อัตราผลตอบแทน อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนและความเสี่ยงของภาคครัวเรือนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552

ปี	อัตราผลตอบแทน จากการออมผ่าน ธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง ของอัตรา ผลตอบแทน (ร้อยละ)	ความเสี่ยง จากการออมเงิน ผ่านธนาคาร พาณิชย์
(1)	(2)	(3)	(4)
2539			
2540	10.52	-	0.03
2541	10.65	1.24	0.84
2542	4.73	-55.59	0.22
2543	3.29	-30.44	0.03
2544	2.52	-23.40	0.09
2545	1.96	-22.22	0.03
2546	1.34	-31.63	0.06
2547	1.00	-25.37	0.00
2548	1.75	75.00	0.21
2549	4.42	152.57	2.42
2550	2.84	-35.75	2.08
2551	2.42	-14.79	1.78
2552	0.90	-62.81	0.72

ที่มา : (2) ข้อมูลจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย
(3) และ (4) จากการคำนวณ
(4) คำนวณจากสูตร

$$RISKB = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RB_i - \overline{RB})^2}{n}}$$

ตาราง 8 อัตราผลตอบแทน อัตราการผลตอบแทนเฉลี่ยและความเสี่ยงของภาคครัวเรือน
จากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540-2552 แยกรายไตรมาส

เวลา	อัตราผล	อัตรา	ความเสี่ยง	เวลา	อัตราผล	อัตรา	ความเสี่ยง
(ณ สิ้น	ตอบแทน	ผลตอบแทน	เฉลี่ยราย	(ณ สิ้น	ตอบแทน	ผลตอบแทน	เฉลี่ยราย
งวด)		เฉลี่ยราย	เฉลี่ยรายไตร	งวด)		เฉลี่ยราย	เฉลี่ยรายไตร
	(RB)	ไตรมาส	มาส		(RB)	ไตรมาส	มาส
(1)	(2)	(RB/3)	RISKB	(1)	(2)	(RB/3)	RISKB
2540				2541			
ไตรมาส 1				ไตรมาส 1			
1	9.75	9.75	0.00	1	11.50	12.00	0.35
2	9.75			2	12.25		
3	9.75			3	12.25		
ไตรมาส 2				ไตรมาส 2			
4	9.50	9.33	0.12	4	12.25	12.00	0.18
5	9.25			5	12.25		
6	9.25			6	12.00		
ไตรมาส 3				ไตรมาส 3			
7	11.50	11.5	0.00	7	14.00	11.58	2.16
8	11.50			8	12.00		
9	11.50			9	8.75		
ไตรมาส 4				ไตรมาส 4			
10	11.50	11.5	0.00	10	7.75	6.83	0.72
11	11.50			11	6.75		
12	11.50			12	6.00		
เฉลี่ยตลอดปี		10.52	0.03	เฉลี่ยตลอดปี		10.65	0.84

ตาราง 8 (ต่อ)

เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตรา ผลตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส	เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตรา ผลตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
2542				2543			
ไตรมาส 1				ไตรมาส 1			
1	6.00	5.42	0.42	1	3.50	3.50	0.00
2	5.25			2	3.50		
3	5.00			3	3.50		
ไตรมาส 2				ไตรมาส 2			
4	5.00	4.91	0.11	4	3.50	3.50	0.00
5	5.00			5	3.50		
6	5.00			6	3.50		
ไตรมาส 3				ไตรมาส 3			
7	4.75	4.58	0.11	7	3.25	3.17	0.11
8	4.50			8	3.25		
9	4.50			9	3.00		
ไตรมาส 4				ไตรมาส 4			
10	4.25	4.00	0.20	10	3.00	3.00	0.00
11	4.00			11	3.00		
12	3.75			12	3.00		
เฉลี่ยตลอดปี		4.73	0.22	เฉลี่ยตลอดปี		3.29	0.03

ตาราง 8 (ต่อ)

เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตราผล ตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส	เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตราผล ตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส
	(RB)	(RB/3)	RISKB		(RB)	(RB/3)	RISKB
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
2544				2545			
ไตรมาส 1				ไตรมาส 1			
1	3.00	2.67	0.24	1	2.25	2.08	0.12
2	2.50			2	2.00		
3	2.50			3	2.00		
ไตรมาส 2				ไตรมาส 2			
4	2.50	2.50	0.00	4	2.00	2.00	0.00
5	2.50			5	2.00		
6	2.50			6	2.00		
ไตรมาส 3				ไตรมาส 3			
7	2.50	2.50	0.00	7	2.00	2.00	0.00
8	2.50			8	2.00		
9	2.50			9	2.00		
ไตรมาส 4				ไตรมาส 4			
10	2.50	2.42	0.12	10	1.75	1.75	0.00
11	2.50			11	1.75		
12	2.25			12	1.75		
เฉลี่ยตลอดปี		2.52	0.09	เฉลี่ยตลอดปี		1.96	0.03

ตาราง 8 (ต่อ)

เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตราผล ตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส	เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตราผล ตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส
	(RB)	(RB/3)	RISKB		(RB)	(RB/3)	RISKB
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
2546				2547			
ไตรมาส 1				ไตรมาส 1			
1	1.75	1.67	0.12	1	1.00	1.00	0.00
2	1.75			2	1.00		
3	1.50			3	1.00		
ไตรมาส 2				ไตรมาส 2			
4	1.50	1.42	0.12	4	1.00	1.00	0.00
5	1.50			5	1.00		
6	1.25			6	1.00		
ไตรมาส 3				ไตรมาส 3			
7	1.25	1.25	0.00	7	1.00	1.00	0.00
8	1.25			8	1.00		
9	1.25			9	1.00		
ไตรมาส 4				ไตรมาส 4			
10	1.00	1.00	0.00	10	1.00	1.00	0.00
11	1.00			11	1.00		
12	1.00			12	1.00		
เฉลี่ยตลอดปี		1.34	0.06	เฉลี่ยตลอดปี		1.00	0.00

ตาราง 8 (ต่อ)

เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตรา ผลตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส	เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตรา ผลตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
2548				2549			
ไตรมาส 1				ไตรมาส 1			
1	1.00	1.00	0.00	1	3.75	3.83	0.12
2	1.00			2	3.75		
3	1.00			3	4.00		
ไตรมาส 2				ไตรมาส 2			
4	1.00	1.25	0.35	4	4.25	4.41	0.12
5	1.00			5	4.50		
6	1.75			6	4.50		
ไตรมาส 3				ไตรมาส 3			
7	1.75	2.08	0.24	7	4.50	4.67	4.67
8	2.25			8	4.75		
9	2.25			9	4.75		
ไตรมาส 4				ไตรมาส 4			
10	2.50	2.67	0.24	10	4.75	4.75	4.75
11	2.50			11	4.75		
12	3.00			12	4.75		
เฉลี่ยตลอดปี		1.75	0.21	เฉลี่ยตลอดปี		4.42	2.42

ตาราง 8 (ต่อ)

เวลา	อัตราผล	อัตรา	ความเสี่ยง	เวลา	อัตราผล	อัตรา	ความเสี่ยง
(ณ สิ้น	ตอบแทน	ผลตอบแทน	เฉลี่ยรายไตร	(ณ สิ้น	ตอบแทน	ผลตอบแทน	เฉลี่ยรายไตร
งวด)		เฉลี่ยราย	เฉลี่ยรายไตร	งวด)		เฉลี่ยราย	เฉลี่ยรายไตร
	(RB)	ไตรมาส	มาส		(RB)	ไตรมาส	มาส
(1)	(2)	(RB/3)	RISKB	(1)	(2)	(RB/3)	RISKB
2550				2551			
ไตรมาส 1				ไตรมาส 1			
1	4.50	4.17	3.58	1	2.25	2.25	1.84
2	4.25			2	2.25		
3	3.75			3	2.25		
ไตรมาส 2				ไตรมาส 2			
4	3.00	2.67	0.26	4	2.25	2.38	0.19
5	2.50			5	2.25		
6	2.50			6	2.25		
ไตรมาส 3				ไตรมาส 3			
7	2.25	2.25	2.25	7	2.65	2.65	2.65
8	2.25			8	2.65		
9	2.25			9	2.65		
ไตรมาส 4				ไตรมาส 4			
10	2.25	2.25	2.25	10	2.65	2.40	2.42
11	2.25			11	2.65		
12	2.25			12	1.88		
เฉลี่ยตลอดปี		2.84	2.08	เฉลี่ยตลอดปี		2.42	1.78

ตาราง 8 (ต่อ)

เวลา (ณ สิ้น งวด)	อัตราผล ตอบแทน	อัตรา ผลตอบแทน เฉลี่ยราย ไตรมาส	ความเสี่ยง เฉลี่ยรายไตร มาส
	(RB)	(RB/3)	RISKB
(1)	(2)	(3)	(4)
<u>2552</u>			
ไตรมาส 1			
1	1.50	1.25	1.26
2	1.50		
3	0.75		
ไตรมาส 2			
4	0.75	0.78	0.05
5	0.85		
6	0.85		
ไตรมาส 3			
7	0.85	0.82	0.82
8	0.85		
9	0.75		
ไตรมาส 4			
10	0.75	0.75	0.75
11	0.75		
12	0.75		
เฉลี่ยตลอดปี		0.90	0.72

ที่มา : (2) จาก อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย
(3), (4) จากการคำนวณ
(4) คำนวณจากสูตร

$$RISKB = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RB_i - \overline{RB})^2}{n}}$$

2.2 อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

2.2.1 อัตราผลตอบแทนของการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ซึ่งกระทำโดยใช้สูตร $\overline{RS} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n RS_i$

กำหนดให้

- RS_i = อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ณ งวดเวลา i, i มีค่า = 1,2,...,n
- $\overline{RS}$ = อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสำหรับช่วงระยะเวลา 52 งวด
- n = จำนวนงวดที่ลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน = 52 งวด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ใน พ.ศ. 2540 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าต่ำสุด คือร้อยละ -5.71 ส่วนใน พ.ศ. 2541 – 2542 มีอัตราผลตอบแทนการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.17 และ 3.19 ตามลำดับ สำหรับ พ.ศ. 2543 ได้ปรับตัวลดลงอีกครั้งคิดเป็นร้อยละ - 4.36 และตั้งแต่ พ.ศ. 2544 - 2546 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากร้อยละ 1.55 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 6.82 ในพ.ศ. 2546 ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงสุด โดยอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนใน พ.ศ. 2546 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร้อยละ 342.86 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และนับตั้งแต่ พ.ศ. 2547-2549 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ปรับตัวลดลงอยู่ในช่วงร้อยละ -0.30 ถึง 0.65 ส่วนในพ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2552 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 2.09 และ 4.34 ตามลำดับ โดย พ.ศ. 2551 ให้อัตราผลตอบแทน ร้อยละ -4.61 ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทน พบว่า พ.ศ. 2552 มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 796.67 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า รายละเอียดดังตาราง 9

2.2.2 ความเสี่ยงของภาคครัวเรือนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ซึ่งกระทำโดยใช้สูตร

$$RISKS = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RS_i - \overline{RS})^2}{n}}$$

กำหนดให้

- $RISKS$ = ความเสี่ยงหรือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- RS_i = อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ณ ระยะเวลา i , i มีค่า = 1,2,...,n
- $\overline{RS}$ = อัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสำหรับช่วงระยะเวลา 52 งวด
- n = จำนวนงวดที่ลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน = 52 งวด

การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า หากพิจารณาถึงความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามยังคงมีความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ในช่วงระดับ 2.89 ถึง 13.07 โดยใน พ.ศ. 2541 มีความเสี่ยงสูงสุดคิดเป็นระดับ 13.07 และ พ.ศ. 2552 มีความเสี่ยงระดับ 2.89 ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่ต่ำที่สุด โดยใน พ.ศ. 2540 ความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 7.89 และได้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นระดับ 13.07 ใน พ.ศ. 2541 และจากนั้นความเสี่ยงได้มีแนวโน้มการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องจากระดับ 6.56 ใน พ.ศ. 2542 เป็นระดับ 2.94 ใน พ.ศ. 2547 และหลังจากนั้นความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น จากระดับ 3.85 ใน พ.ศ. 2548 เป็น ระดับ 8.73 ใน พ.ศ. 2551 และปรับตัวลดลงอีกครั้งในปี 2552 อยู่ที่ระดับ 2.89 จากที่กล่าวมาข้างต้น การที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีอัตราผลตอบแทนที่สูงและต่ำเช่นนี้ จึงเป็นผลให้เกิดความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่สูงขึ้นตามไปด้วยซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์เฉลี่ยรายไตรมาส จะเห็นได้ว่าให้อัตราผลตอบแทนต่ำ และก็มีความเสี่ยงที่ต่ำตามไปด้วย ส่วนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึงแม้จะมีโอกาสให้อัตราผลตอบแทนสูงความเสี่ยงก็สูงตามไปด้วย และความเสี่ยงต่ำอัตราผลตอบแทนย่อมต่ำไปด้วยเช่นกัน

รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 อัตราผลตอบแทน อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนและความเสี่ยงของภาคครัวเรือนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2540 - 2552

ปี	อัตราผลตอบแทน จากการลงทุนผ่านตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง ของอัตรา ผลตอบแทน (ร้อยละ)	ความเสี่ยง จากการลงทุนผ่าน ตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย
(1)	(2)	(3)	(4)
2539			
2540	-5.71	-	7.89
2541	1.17	120.49	13.07
2542	3.19	172.65	6.56
2543	-4.36	-236.68	7.85
2544	1.55	135.55	8.07
2545	1.54	-0.65	4.30
2546	6.82	342.86	4.34
2547	-1.10	-116.13	2.94
2548	0.65	159.09	3.85
2549	-0.30	-146.15	4.07
2550	2.09	796.67	4.03
2551	-4.61	-320.57	8.73
2552	4.34	194.14	2.89

ที่มา : (2) ข้อมูลจาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(3) และ (4) จากการคำนวณ
(4) คำนวณจากสูตร

$$RISK S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RS_i - \overline{RS})^2}{n}}$$

ตาราง 10 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทน และความเสี่ยง
ของภาคครัวเรือนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540 – 2552
แยกรายไตรมาส

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง	เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย	(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย		หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย
			ราย	ไตรมาส				ราย	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS				(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2540					2541				
ไตรมาส 1					ไตรมาส 1				
1	788.04	-5.23	-5.32	1.89	1	495.23	32.88	8.82	18.84
2	727.56	-7.67			2	528.42	6.70		
3	705.43	-304			3	459.11	-13.12		
ไตรมาส 2					ไตรมาส 2				
4	661.29	-6.26	-9.17	3.67	4	412.13	-10.23	-16.37	4.52
5	566.39	-14.35			5	325.59	-21.00		
6	527.28	-6.90			6	267.33	-17.89		
ไตรมาส 3					ไตรมาส 3				
7	665.62	26.24	3.37	21.03	7	266.72	-0.23	-0.49	15.47
8	502.23	-24.55			8	214.53	-19.57		
9	544.54	8.42			9	253.82	18.31		
ไตรมาส 4					ไตรมาส 4				
10	447.21	-17.87	-11.73	4.95	10	331.29	30.52	12.70	13.44
11	395.47	-11.57			11	362.82	9.52		
12	372.69	-5.76			12	355.81	-1.93		
เฉลี่ยตลอดปี			-5.71	7.89	เฉลี่ยตลอดปี			1.17	13.07

ตาราง 10 (ต่อ)

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง	เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย	(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย		หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย
			รายไตรมาส	ไตรมาส				รายไตรมาส	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS				(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2542					2543				
ไตรมาส 1					ไตรมาส 1				
1	363.00	2.02	-0.27	4.14	1	477.57	-0.90	-5.19	12.05
2	340.94	-6.08			2	374.32	-21.62		
3	352.01	3.25			3	400.32	6.95		
ไตรมาส 2					ไตรมาส 2				
4	459.35	30.49	14.76	12.96	4	390.40	-2.48	-6.31	7.81
5	453.60	-1.25			5	323.29	-17.19		
6	521.77	15.03			6	325.69	0.74		
ไตรมาส 3					ไตรมาส 3				
7	456.81	-12.45	-9.20	3.96	7	284.67	-12.59	-4.79	9.21
8	440.27	-3.62			8	307.83	8.14		
9	389.49	-11.53			9	277.29	-9.92		
ไตรมาส 4					ไตรมาส 4				
10	395.55	1.56	7.48	5.18	10	271.84	-1.97	-0.96	2.31
11	422.12	6.72			11	277.92	2.24		
12	481.92	14.17			12	269.19	-3.14		
เฉลี่ยตลอดปี			3.19	6.56	เฉลี่ยตลอดปี			-4.36	7.85

ตาราง 10 (ต่อ)

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง	เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย	(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย		หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย
			รายไตรมาส	ไตรมาส				รายไตรมาส	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS				(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2544					2545				
ไตรมาส 1					ไตรมาส 1				
1	332.77	23.62	3.71	14.45	1	340.82	12.17	7.28	4.90
2	325.20	-2.27			2	371.81	9.09		
3	291.94	-10.23			3	373.95	0.58		
ไตรมาส 2					ไตรมาส 2				
4	300.63	2.98	3.38	0.45	4	371.42	-0.68	1.51	6.10
5	310.13	3.16			5	407.96	9.84		
6	322.55	4.00			6	389.10	-4.62		
ไตรมาส 3					ไตรมาส 3				
7	297.69	-7.71	-4.14	12.57	7	376.02	-3.36	-5.15	2.12
8	335.57	12.72			8	361.16	-3.95		
9	277.04	-17.44			9	331.79	-8.13		
ไตรมาส 4					ไตรมาส 4				
10	275.09	-0.70	3.24	4.81	10	357.22	7.66	2.50	4.08
11	302.62	10.01			11	364.90	2.15		
12	303.85	0.41			12	356.48	-2.31		
เฉลี่ยตลอดปี			1.55	8.07	เฉลี่ยตลอดปี			1.54	4.30

ตาราง 10 (ต่อ)

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง	เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย	(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย		หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย
			รายไตรมาส	ไตรมาส				รายไตรมาส	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS				(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2546					2547				
ไตรมาส 1					ไตรมาส 1				
1	370.01	3.79	0.78	2.51	1	698.90	-9.49	-5.54	5.68
2	361.32	-2.35			2	716.30	2.49		
3	364.55	0.89			3	647.30	-9.63		
ไตรมาส 2					ไตรมาส 2				
4	374.63	2.77	8.31	4.75	4	648.15	0.13	-0.03	0.81
5	403.82	7.79			5	641.05	-1.09		
6	461.82	14.36			6	646.64	0.87		
ไตรมาส 3					ไตรมาส 3				
7	484.11	4.83	7.86	2.55	7	636.70	-1.54	-0.07	2.33
8	537.71	11.07			8	624.59	-1.90		
9	578.98	7.67			9	644.67	3.21		
ไตรมาส 4					ไตรมาส 4				
10	639.45	10.44	10.33	7.55	10	628.16	-2.56	1.24	2.92
11	646.03	1.03			11	656.73	4.55		
12	772.15	19.52			12	668.10	1.73		
เฉลี่ยตลอดปี			6.82	4.34	เฉลี่ยตลอดปี			-1.10	2.94

ตาราง 10 (ต่อ)

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง	เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย	(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย ไตรมาส		หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย ไตรมาส
			รายไตรมาส	ไตรมาส				รายไตรมาส	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS				(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2548					2549				
ไตรมาส 1					ไตรมาส 1				
1	701.91	5.06	0.87	6.35	1	762.63	6.85	0.99	4.17
2	741.55	5.65			2	744.05	-2.43		
3	681.49	-8.09			3	733.25	-1.45		
ไตรมาส 2					ไตรมาส 2				
4	658.88	-3.32	-0.27	2.16	4	768.29	4.78	-2.43	5.27
5	667.55	1.32			5	709.43	-7.66		
6	675.50	1.19			6	678.13	-4.41		
ไตรมาส 3					ไตรมาส 3				
7	675.67	0.03	2.31	1.63	7	691.49	1.97	0.39	1.14
8	697.85	3.28			8	690.90	-0.09		
9	723.23	3.64			9	686.10	-0.69		
ไตรมาส 4					ไตรมาส 4				
10	682.62	-5.62	-0.30	5.27	10	722.46	5.29	-0.14	5.70
11	667.75	-2.18			11	739.06	2.29		
12	713.73	6.89			12	679.84	-8.01		
เฉลี่ยตลอดปี			0.65	3.85	เฉลี่ยตลอดปี			-0.39	4.07

ตาราง 10 (ต่อ)

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง	เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย	(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย		หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย
			รายไตรมาส	ไตรมาส				รายไตรมาส	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS				(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2550					2551				
ไตรมาส 1					ไตรมาส 1				
1	654.04	-3.79	-0.26	2.99	1	784.23	-8.61	-1.39	6.87
2	677.13	3.53			2	845.76	7.85		
3	673.71	-0.51			3	817.03	-3.39		
ไตรมาส 2					ไตรมาส 2				
4	699.16	3.78	4.86	0.77	4	832.45	1.89	-1.92	4.21
5	737.40	5.47			5	833.65	0.14		
6	776.79	5.34			6	768.59	-7.80		
ไตรมาส 3					ไตรมาส 3				
7	859.76	10.68	3.08	6.60	7	676.32	-12.00	-7.88	6.43
8	813.21	-5.41			8	684.44	1.20		
9	845.50	3.97			9	596.54	-12.84		
ไตรมาส 4					ไตรมาส 4				
10	907.28	7.31	0.66	5.74	10	416.53	-30.17	-7.24	17.41
11	846.44	-6.71			11	401.84	-3.53		
12	858.10	1.38			12	449.96	11.97		
เฉลี่ยตลอดปี			2.09	4.03	เฉลี่ยตลอดปี			-4.61	8.73

ตาราง 10 (ต่อ)

เวลา	ดัชนี	อัตรา ผล	อัตราผล	ความ เสี่ยง
(ณ สิ้นงวด)	ตลาด	ตอบ แทน	ตอบแทน	เฉลี่ย
	หลักทรัพย์	(RS)	เฉลี่ย	ราย
			รายไตรมาส	ไตรมาส
			(RS/3)	RISKS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2552	-			
ไตรมาส 1				
1	437.69	-2.73	-1.38	1.11
2	431.52	-1.41		
3	431.50	-0.01		
ไตรมาส 2				
4	491.69	13.95	11.51	3.46
5	560.41	13.98		
6	597.48	6.61		
ไตรมาส 3				
7	624.00	4.44	6.29	2.46
8	653.25	4.69		
9	717.07	9.77		
ไตรมาส 4				
10	685.24	-4.44	0.91	4.51
11	689.07	0.55		
12	734.54	6.59		
เฉลี่ยตลอดปี			4.34	2.89

ที่มา : (2) จาก ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(3), (4), (5) จากการคำนวณ
(4) คำนวณจากสูตร

$$RISKS = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (RS_i - \overline{RS})^2}{n}}$$

จากการศึกษา โดยการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดนับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 - 2552 จากร้อยละ 10.52 เป็นร้อยละ 0.90 ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ย ร้อยละ 3.72 จะเห็นได้ว่า แตกต่างจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ค่อนข้างมีความผันผวน โดยให้ผลตอบแทนอยู่ในช่วง ร้อยละ -5.71 ถึง ร้อยละ 6.82 กล่าวคือ ผู้ลงทุนมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่เป็นลบหรือขาดทุน ทั้งนี้ มีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ย ร้อยละ 0.41 ดังนั้น อัตราผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ จึงมากกว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับความเสี่ยงจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีความเสี่ยงอยู่ในช่วงระดับ 0.00 ถึงระดับ 2.42 ส่วนความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง โดยมีความเสี่ยงอยู่ในช่วงระดับ 2.89 ถึงระดับ 13.07 ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีทิศทางตรงข้ามกับการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงเฉลี่ยของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังคงมากกว่าความเสี่ยงเฉลี่ยของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน ความเสี่ยง ภาคครัวเรือนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปี	อัตราผลตอบแทน		ความเสี่ยง	
	จากการออม	จากการลงทุนผ่าน	จากการออมผ่าน	จากการลงทุน
	ผ่าน	ตลาด		ผ่าน
	ธนาคาร	หลักทรัพย์แห่ง		ตลาด
	พาณิชย์	ประเทศไทย	ธนาคารพาณิชย์	หลักทรัพย์แห่งประเทศ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		ไทย
2540	10.52	-5.71	0.03	7.89
2541	10.65	1.17	0.84	13.07
2542	4.73	3.19	0.22	6.56
2543	3.29	-4.36	0.03	7.85
2544	2.52	1.55	0.09	8.07
2545	1.96	1.54	0.03	4.30
2546	1.34	6.82	0.06	4.34
2547	1.00	-1.10	0.00	2.94
2548	1.75	0.65	0.21	3.85
2549	4.42	-0.30	2.42	4.07
2550	2.84	2.09	2.08	4.03
2551	2.42	-4.61	1.78	8.73
2552	0.90	4.34	0.72	2.89
เฉลี่ย	3.72	0.41	0.65	6.05

2.3 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

2.3.1 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การวิเคราะห์การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ซึ่งกระทำโดยนำข้อมูลอัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552 มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ $\bar{X}$, S และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t – test แบบ Independent ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ครัวเรือนได้จากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552

อัตราผลตอบแทน	N	$\bar{X}$	S	t	p
การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ภาคครัวเรือน	13	3.72	3.26	2.45*	0.02
การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ภาคครัวเรือน	13	0.41	3.63		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 พบว่า อัตราผลตอบแทนการออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 3.72 ส่วนอัตราผลตอบแทนการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 0.41

เมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของอัตราผลตอบแทน พบว่า การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ให้อัตราผลตอบแทนแตกต่างจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์

2.3.2 การเปรียบเทียบความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552 ซึ่งกระทำโดยนำ ข้อมูลความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาค ครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552 มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ $\bar{X}$, S และทำการ เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t – test แบบ Independent ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาด หลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552

ความเสี่ยง	N	$\bar{X}$	S	t	p
การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ภาคครัวเรือน	13	0.66	0.87	-6.28	0.000
การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ ภาคครัวเรือน	13	6.05	2.97		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตาราง 2 พบว่า ความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.66 ส่วนความเสี่ยงการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.05

เมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของความเสี่ยง พบว่า การออมผ่านธนาคารพาณิชย์มี ความเสี่ยงแตกต่างจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดง ว่า การออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

จากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์กับ อัตราผลตอบแทนของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2540 -2552 พบว่าอัตราผลตอบแทนมีความแตกต่างกันโดยการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ให้อัตราผลตอบแทนสูง กว่าการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนการเปรียบเทียบความเสี่ยงของการออม ผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยการออมผ่านธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยทั้งหมดและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 5.1 ความมุ่งหมาย ความสำคัญและขอบเขตของการวิจัย
- 5.2 สรุปผลการวิจัย
- 5.3 อภิปรายผล
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 ความมุ่งหมาย ความสำคัญและขอบเขตของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ประกอบการตัดสินใจของภาคครัวเรือนในการแสวงหาผลตอบแทนจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมการออมของภาคครัวเรือน

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้การศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณเงินออมของภาคครัวเรือน ปริมาณเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ใน พ.ศ. 2540 - 2552 ซึ่งจัดเก็บรวบรวมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2540 - 2553 และข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของภาคครัวเรือนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน พ.ศ. 2540 - 2552 ซึ่งจัดเก็บรวบรวมโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2540 - 2553

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรหรือประเด็นที่วิเคราะห์ประกอบด้วย

อัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552 ซึ่ง

พิจารณาจาก

1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ (อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน)
2. อัตราผลตอบแทนของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรายไตรมาส)

ความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552 ซึ่ง

พิจารณาจาก

3. ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ (ความเสี่ยงของการออมประเภทฝากประจำ 3 เดือน)
4. ความเสี่ยงของการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ความเสี่ยงของการลงทุนในหุ้นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

ปริมาณการออมผ่านธนาคารพาณิชย์ของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2540 ทำให้สัดส่วนของการออมภาคครัวเรือนต่อการออมทั้งหมดเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่นเดียวกับปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน ถึงแม้ว่าจะมีบางช่วงที่ปริมาณการลงทุนลดลง โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นผลทำให้สัดส่วนของการลงทุนของภาคครัวเรือนต่อการลงทุนทั้งหมดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวโน้มในลักษณะเช่นเดียวกับปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2552

อัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องแต่อย่างไรก็ตามยังคงมีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยร้อยละ 3.72 ซึ่งแตกต่างจากอัตราผลตอบแทนการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีแนวโน้มผันผวนอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ -5.72 ถึงร้อยละ 6.82 และมีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยร้อยละ 0.41 สำหรับความเสี่ยงการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมีความเสี่ยงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.65 ซึ่งแตกต่างจากแนวโน้มของความเสี่ยงจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มี

แนวโน้มลดลงและมีความเสี่ยงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 6.05 ซึ่งมากกว่าความเสี่ยงเฉลี่ยจากการออมผ่านธนาคารพาณิชย์

5.3 อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปริมาณและสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ปริมาณการออมของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา โดยใน พ.ศ. 2551 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของการออมของภาคครัวเรือนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.69 และใน พ.ศ. 2542 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาคครัวเรือนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ -3.50 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนลดลงสูงถึงร้อยละ -55.59 ปริมาณและสัดส่วนการออมภาคครัวเรือนจากการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลง ใน พ.ศ. 2541 – 2542 มีสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสัดส่วนที่สูงที่สุดเนื่องจากตลาดหลักทรัพย์กำลังฟื้นตัวภายหลังจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 อัตราผลตอบแทนของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ลดลงภาคครัวเรือนจึงให้ความสนใจในการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า สำหรับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมธนาคารพาณิชย์ในช่วงระยะแรกให้อัตราผลตอบแทนที่ดี และมีความเสี่ยงต่ำ ในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา อัตราผลตอบแทนเริ่มปรับตัวลดลง และเริ่มมีความเสี่ยงเกิดขึ้นแต่ก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ที่ลดลงนั้น เป็นผลมาจากธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่ล้นระบบเนื่องจากมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ประกอบกับภาคครัวเรือนไม่มั่นใจกับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น จึงออมเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์มากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่ามีการให้ผลตอบแทนทั้งบวกและลบ หรือให้อัตราผลตอบแทนทั้งสูงและต่ำในแต่ละช่วงเวลา จึงส่งผลให้มีความเสี่ยงที่มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่ว่าอัตราผลตอบแทนสูง ความเสี่ยงต้องสูงตามไปด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ

1. การออมของภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์และสัดส่วนการออมของภาคครัวเรือนต่อการออมทั้งหมดในธนาคารพาณิชย์ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นถึงแม้ว่าจะมีอัตราผลตอบแทนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นกัน และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นก็ยังอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นหากรัฐบาลมีความต้องการที่จะระดมเงินออม ควรกำหนดนโยบายด้านการเงินการคลังที่เหมาะสม เช่นผ่านช่องทางธนาคารพาณิชย์ โดยการปรับดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงขึ้นหรือการออกพันธบัตรรัฐบาล เพื่อตอบสนองการออมของภาคครัวเรือนที่ต้องการได้รับผลตอบแทนแต่ไม่ชอบความเสี่ยง
2. ปริมาณการลงทุนของภาคครัวเรือนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีบางช่วงที่ปริมาณการลงทุนลดลง อัตราผลตอบแทนการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีแนวโน้มผันผวนอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ -5.72 ถึงร้อยละ 6.82 ซึ่งอัตราผลตอบแทนไม่คงที่ หากภาคครัวเรือนต้องการมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของอัตราผลตอบแทน แต่ภาคครัวเรือนที่ลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ต้องยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากตลาดหลักทรัพย์มีความเสี่ยงมากกว่าธนาคารพาณิชย์

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. สำหรับข้อมูลบางตัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการคำนวณซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถสะท้อนภาพที่แท้จริงได้เท่าที่ควร สำหรับการศึกษาในครั้งต่อไปอาจทำหลาย ๆ วิธีเพื่อนำมาเปรียบเทียบหาข้อมูลที่ให้ผลที่ดีที่สุด
2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ที่เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังไม่ครบถ้วนในบางช่วงเวลาและในการหาอัตราผลตอบแทนไม่ได้ใช้อัตราผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควร นำอัตราผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลมาพิจารณาด้วย

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2550)ม.ป.ป. คำสถิติ. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2550 จาก http://www.set.or.th/th/info/statistics/statistics_p1.html
- จิตสุภา ทองปาน. (2546). ปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย. การค้นคว้าด้วยตนเอง คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลลดา หลวงพิทักษ์. (2544, กรกฎาคม-ธันวาคม). ลักษณะการออมของครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร. วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2 . ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2540-2548). รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ:(2542ก). โครงสร้างดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทย. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2549 จาก [http://www.bot.or.th/bothomepage/Databank/ArticlesAndPublications /pub_report.htm](http://www.bot.or.th/bothomepage/Databank/ArticlesAndPublications/pub_report.htm)
-(2542ข). พฤติกรรมการออมของครัวเรือนใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2549 จาก [http://www.bot.or.th/bothomepage/Databank/ArticlesAndPublications /pub_report.htm](http://www.bot.or.th/bothomepage/Databank/ArticlesAndPublications/pub_report.htm), ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2540-2552). รายงานประจำปี. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553 จาก http://www.set.or.th/th/info/statistics/files/statistics_highlight.XLS.
- นริศ ชัยสูตร. (2528). ทฤษฎีดีมานด์ของเงิน 1. เอกสารประกอบคำบรรยาย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤมล วงศา. (2547). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน ความเสี่ยงและผลการดำเนินงานของกองทุนรวมในประเทศไทยจำแนกตามนโยบายการลงทุน. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิพัทธ์ พันธุ์นิล. (2548). ผลกระทบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราดอกเบี้ยระยะยาวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิวลิป เครือมา. (2533). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อตัวชี้ทางการเงินและความต้องการถือเงิน. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: วีริยาสาน์.

พยชน์ ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรเพ็ญ ภูววิทยาพันธ์. (2540). ผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อพฤติกรรมการออมภาค
ครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคภูมิ มะลิวัลย์. (2548). ผลกระทบของการลดลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
พาณิชย์ต่อรูปแบบการออมของภาคครัวเรือนไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.

(สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

รดา อุดลย์วัฒนกุล. (2549) ปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออมภาค
ครัวเรือนในประเทศ วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย.
กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

วเรศ อุปาติก. (2537). เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ:
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์. (2530). รายงานผลการวิจัยเรื่องการเร่ง
การออมของครัวเรือนในประเทศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2550ก). รายงานสถานการณ์การออมภาคครัวเรือนของไทย
ในปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2550 จาก

<http://www.fpo.go.th/fseg/index.php?body=Source/Article/ArticleIndex.php&Language=Thai>

.....(2550ข). สถิติข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับดุลยภาพการเงิน การออม และการลงทุน.

สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2550. จาก

<http://www.fpo.go.th/fseg/In dex.php?body=Source/Data/ DataIndex.php&Language=Thai&DBIndex=mysql>,

สนธยา นริสศิริกุล. (2535). การวิเคราะห์การออมครัวเรือนไทย ปี พ.ศ.2517-2533.

วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สมปอง แจ่งสุบิน. (2544). เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิด
วิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2536). บัญชีเศรษฐกิจเงินทุนของประเทศ
ไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

โสภณ โรจนธำรง. (2537). **พฤติกรรมการณ์ของครัวเรือนไทย : ผลการสำรวจปี 2536.**

กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.

อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์. (2544). **ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค 1.** กรุงเทพฯ:

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผลการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือนในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

Two-Sample T-Test and CI: BANK, Stock Exchange

Two-sample T for BANK vs Stock Exchange

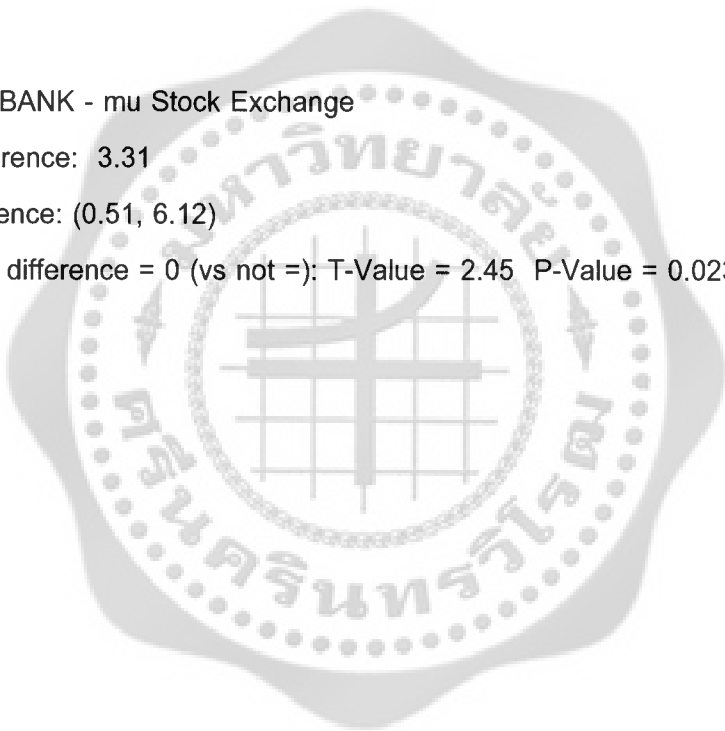
	N	Mean	StDev	SE Mean
BANK	13	3.72	3.26	0.91
Stock Ex	13	0.41	3.63	1.0

Difference = μ BANK - μ Stock Exchange

Estimate for difference: 3.31

95% CI for difference: (0.51, 6.12)

T-Test of difference = 0 (vs not =): T-Value = 2.45 P-Value = 0.023 DF = 23

ผลการเปรียบเทียบความเสี่ยงของการออมผ่านธนาคารพาณิชย์และการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ของภาคครัวเรือนในช่วง พ.ศ. 2540 – 2552

Two-Sample T-Test and CI: BANK, Stock Exchange

Two-sample T for BANK vs Stock Exchange

	N	Mean	StDev	SE Mean
BANK	13	0.655	0.871	0.24
Stock Ex	13	6.05	2.97	0.82

Difference = μ BANK - μ Stock Exchange
Estimate for difference: -5.391
99% CI for difference: (-7.947, -2.835)
T-Test of difference = 0 (vs not =): T-Value = -6.28 P-Value = 0.000 DF = 14

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายปรัชญา เมืองสง
วันเดือนปีเกิด	21 กันยายน 2521
สถานที่เกิด	พัทลุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	637/1 ซอยนวมินทร์ 145 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2553	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

